novobydžovský ZPRAVODAJ

Ročník XXV.
23. prosince 1998

Dvojčíslo
5-6

Plynofikace v číslech * Policie hlásí * Fotbalový podzim * Tři zdařilé akce Sokola * Klub rodičů a dětí při městské knihovně * Z Mateřské školy v Palackého ulici * Kolaloka tančila * Dívka roku 98 * Divadelní Bydžov * BYDŽOV ZNÁMÝ A NEZNÁMÝ * Střední školy se představují * In memoriam M. A. Novákové - Nevyjelové * Koncert k jubileu E. Destinnové * Ozvěna 130. merendy * Za starých časů — pokračování seriálu * Inzerce * Z naší matriky

VÝSLEDKY KOMUNÁLNÍCH VOLEB

Letošní komunální volby ve dnech 13. až 14. listopadu 1998 skončily ve statistickém vyjádření následovně. První tabulka uvádí a) počet zapsaných voličů, b) počet zúčastněných voličů a c) procenta účasti podle jednotlivých volebních okrsků.

Okrsek	Místnost	a)	b)	c)
1	MěÚ	753	321	42,6
2	Gymnázium	869	324	37,3
3	ZŠ Karlova	1006	438	43,5
4	ZŠ Klicperova	965	340	35,2
5	ZŠ Klicperova	1004	428	42,6
6	ZŠ Karlova	386	141	36,5
7	Jídelna Zábědov	239	74	31,0
8	Bud. MŠ Skochovice	194	78	40,2
9	Has. zbr. S. Skřeněř	135	63	46,7
10	Has. zbr. Vysočany	84	47	56,0
	Celkem	5635	2254	40,0

Druhá tabulka zaznamenává dosažené volební výsledky jednotlivých politických stran a jejich celkové pořadí.

Strana	Počet kandidátů	Platné hlasy pro stranu	Počet mandátů	Pořadí
ODS	25	12 053	7	1.
ODA	18	7 854	4	2.
ČSNS	25	7 170	4	3.
ČSSD	20	6 419	4	4.
KSČM	20	5 790	3	5.
US	10	3 945	2	6.
DZŽJ	7	1 045	1	7.

Podle počtu odevzdaných hlasů a přidělených mandátů jednotlivým politickým stranám byli zvoleni tito zastupitelé:

Strana	Jméno	Počet hlasů
ODA	ŽIBRŮN JOSEF	953
ODA	ŠTOČEK MILAN PaedDr.	846
ČSNS	VERFL JOSEF	840
ODS	VÝPRACHTICKÝ MILAN	807
ČSNS	VANÍČEK ZDENĚK MUDr.	775
ODS	LOUDA PAVEL ing.	765
ODA	OREL BOHUMIL Mgr.	762
ODS	TUREK LUBOŠ	710
ODS	HRUŠKA JIŘÍ	651
ODS	MENCL MILOSLAV ing.	651
ČSSD	ŠPRINC KAREL	628
ODA	OMASTOVÁ JANA Bc.	623
ČSNS	KRULIŠ LIBOR	610
US	HEZKÁ MARIE	600
ODS	HAVLÍK JIŘÍ	589
ODS	STEJSKAL MIROSLAV	564
US	NAVRÁTIL JAN	531
ČSNS	ŽIŽKA ZDENĚK	505
KSČM	KUNT JOSEF	486
KSČM	MOTYČKA VLADISLAV	479
ČSSD	JURIČKA STANISLAV	439
ČSSD	NEUMAN VLADIMÍR ing.	428
KSČM	KUBÁNKOVÁ BLANKA PhMr.	395
ČSSD	DEML MILOSLAV	390
DZŽJ	NEVRLÝ JOSEF	223

Za podmínek současného volebního zákona se do zastupitelstva opět nedostali — obdobně jako o předchozích komunálních volbách — mnozí kandidáti, ač získali ve srovnání se zvolenými zastupiteli za jiné politické strany více hlasů - z ODS Dana Hrušková (552), Petr Linka (548), Josef Hons (544), Ing. Miroslav Kunc (532), Miroslav Hlaváček (485), Martin Komárek (477), Zdeněk Šimůnek (437), Petr Šimůnek (433) a Martin Ševčík (404); z ČSNS Karel Fišera (490); z ODA Ing. Pavel Vodák (488) a MUDr. Martin Kučera (426); z US Bc. Milena Marešová (468), Jiří Rejthárek (465), Ing. Martin Vaníček (407) a Jarmila Nechutová (407).

Ustavující zasedání městského zastupitelstva se konalo 23. listopadu 1998. Jednání řídil p. Karel Šprinc, nejstarší člen zastupitelstva. Hned v úvodu byla oznámena jedna změna proti původnímu složení zastupitelstva — paní Marie Hezká na členství v zastupitelstvu rezignovala a její místo zaujala paní Bc. Milena Marešová.

Po složení slibu členů zastupitelstva a zvolení volební komise následovala volba starosty. Všemi hlasy byla schválena tajná volba. Na funkci starosty byli navrženi Zdeněk Žižka a Ing. Pavel Louda a oba vyjádřili souhlas, že v případě zvolení budou tuto funkci vykonávat. Na další návrh, aby funkci starosty vykonával Josef Žibrún, navržený uvedl, že v případě zvolení funkci nepřijme. V tajné volbě bylo odevzdáno 25 platných hlasovacích lístků, z toho 10 hlasů získal Zd. Žižka, 11 hlasů Ing. P. Louda a 4 členové se hlasování zdrželi. Ani jeden z kandidátů tedy neobdržel nadpoloviční většinu hlasů (nejméně 13) a nakonec byla volba starosty odložena na další zasedání dne 7. prosince 1998.

Po úvodním jednání a jednomyslném schválení volebního řádu města pro volbu starosty, zástupce starosty a členů městské rady nastaly dramatické chvíle nové volby starosty. Kandidát na starostu z posledního zasedání Zdeněk Žižka do této funkce navrhl MUDr. Zdeňka Vaníčka a Jiří Hruška opakoval návrh na Ing. Pavla Loudu. Nato oba navržení vyjádřili souhlas s vykonáváním této funkce v případě zvolení. Ani tentokrát nepřinesla tajná volba rozhodnutí. Ze všech 25 hlasovacích lístků obdržel MUDr. Vaníček 11 hlasů, Ing. Louda 12 hlasů a 2 členové zastupitelstva se hlasování zdrželi.

Před začátkem dalšího kola volby starosty podal PaedDr. Milan Štoček návrh, aby vzhledem ke vzniklé situaci byl starosta volen přímo (aklamací). Tento návrh byl schválen 14 hlasy. Následovalo vystoupení MUDr. Vaníčka, který oznámil, že se ve druhém kole kandidatury na starostu vzdává.

Do druhého kola byly předneseny dva návrhy na starostu — Ing. Vladimír Neuman navrhl Karla Šprince a Jiří Hruška opakoval návrh na Ing. Pavla Loudu. První uvedl, že funkci starosty nepřijme, a tak zůstal jediný kandidát. V přímé volbě 18 zastupitelů hlasovalo pro Ing. Loudu, 1 byl proti a 6 se zdrželo hlasování.

Z volební místnosti ve Vysočanech *Foto J. Česák*

Zvolený starosta se hned ujal dalšího řízení jednání. Druhým hlavním bodem byla volba zástupce starosty. Zastupitelé 24 hlasy schválili přímou volbu a pro jediného navrženého kandidáta Josefa Žibrúně hlasovalo 22 členů zastupitelstva, 1 byl proti a 2 se hlasování zdrželi.

Následovala volba členů městské rady. Vzhledem k tomu, že bylo postupně navrženo celkem 10 kandidátů, zastupitelé původní návrh přímé volby odmítli a všemi hlasy schválili, aby volba byla tajná. V této tajné volbě získali potřebný počet hlasů pouze tři kandidáti — Jiří Hruška (18), Mgr. Bohumil Orel (17) a PaedDr. Milan Štoček (17). Zbývající kandidáti v prvním kole získali menší počet hlasů a zvoleni nebyli — Milan Výprachtický (12), Karel Šprinc (11), MUDr. Zdeněk Vaníček (10), Stanislav Jurička (9), Bc. Milena Marešová (9), Zdeněk Žižka (9) a Ing. Vladimír Neuman (7).

Podle schváleného volebního řádu pak proběhlo druhé kolo a zastupitelé se vyslovili většinou hlasů pro přímou volbu. Dva první s větším počtem odevzdaných hlasů v tajné volbě byli hned v tomto kole také zvoleni — pro Milana Výprachtického a Karla Šprince hlasovalo 21 zastupitelů.

Posledním bodem programu byla volba dvou členů Okresního shromáždění. V přímé volbě zastupitelstvo zvolilo starostu Ing. Pavla Loudu (24) a Mgr. Bohumila Orla (21).

Jednání zastupitelstva skončilo schválením usnesení.

Po komunálních volbách tedy v čele města stojí staronové vedení - starosta Ing. Pavel Louda a zástupce starosty Josef Žibrún. Oba dva v nelehkých a postupně se zhoršujících podmínkách prokázali, že za daných možností ve prospěch města vykonali velkou práci. Přehled hlavních změn v jednotlivých oblastech za uplynulé volební období uvedeme v příštím čísle Novobydžovského zpravodaje.

V radě kromě starosty a zástupce starosty jsou ostatní novými členy - Jiří Hruška, Mgr. Bohumil Orel, Karel Šprinc, PaedDr. Milan Štoček a Milan Výprachtický.

V zastupitelstvu kromě uvedených členů rady nově zasedli Miloslav Deml, Jiří Havlík, Bc. Milena Marešová, Ing. Miloslav Mencl, Jan Navrátil, Ing. Vladimír Neuman, Bc. Jana Omastová, Miroslav Stejskal a Luboš Turek.

Všem nově zvoleným a staronovým členům zastupitelstva přejeme do další práce hodně úspěchů.

J. P.

Plynofikace v číslech

Plynofikace města byla započata v roce 1990 vybudováním vysokotlakých přípojek a regulačních stanic. V letech 1991—93 byly vybudovány středotlaké řady do nemocnic a Promilu, včetně Masarykova náměstí.

V dubnu roku 1994 byla zahájena IV. etapa plynofikace města, jejímž cílem bylo odstranění největších zdrojů znečištění ovzduší v našem městě a zároveň plošná plynofikace města. Následovaly plynofikace městských částí (Metličany a Zábědov) a plynofikace první z integrovaných obcí — Vysočan.

V průběhu celé plynofikace se využívala technika Technických služeb Nový Bydžov, na výkopových pracích se podíleli pracovníci registrovaní u Úřadu práce. Dodavatelských firem se využívalo jen částečně. Tím došlo k velkým úsporám a urychlení celé plynofikace. Podle odborného výpočtu ekonomického ředitele plynáren je reálná cena plynovodů a přípojek provedená v Novém Bydžově, Zábědově a Vysočanech 48 mil. Kč, což je oproti skutečnosti 32 mil. Kč úspora 16 mil. korun.

Investorem celé plynofikace byla Východočeská plynárenská a.s.

IV. ETAPA

Termín realizace: rok 1994—97
Zplynofikováno 86 ulic
Středotlaký řad: 21.571 m
Přípojky: 1 250 ks — 11.425 m
Finanční podíl VČP: 10.583 tis. Kč
Finanční podíl města a TS:
13.171 tis. Kč.

METLIČANY

Termín realizace: rok 1996
Středotlaký řad: 2.083 m
Přípojky: 80 ks — 834 m
Finanční podíl VČP: 1.844 tis. Kč.

ZÁBĚDOV

Termín realizace: rok 1997
Středotlaký řad: 3.062 m
Přípojky: 69 ks — 368 m
Finanční podíl VČP: 2.258 tis. Kč
Finanční podíl města: 1.000 tis. Kč.

VYSOČANY

Termín realizace: 1996—97
Středotlaký řad: 2.847 m
Přípojky: 49 ks — 934 m
Finanční podíl VČP: 1.791 tis. Kč
Finanční podíl města: 1.500 tis. Kč.

Josef Žibrún

Policie hlásí

■ Pachatel T. J. v areálu Okresní nemocnice nezvládl řízení mot. vozidla zn. Š-120, kterým vezl na ošetření svého bratra, narazil do stojícího vozidla zn. AUDI, po zastavení a vystoupení z vozidla napadl majitele poškozeného vozidla vulgárními výroky a výhrůžkami fyzického násilí. Po odvedení svého bratra do čekárny chirurgické ambulance, kde se dožadoval okamžitého ošetření bratra, vulgárními výroky a výhrůžkami násilí urážel zdravotní personál. Když byl vykázán z ordinace, odešel k místu dopravní nehody, tam vulgárními výrazy a následně fyzicky napadl Z. M., potom přistoupil k poškozenému vozidlu a nohou vykopl jednu zadní sdruženou svítilnu. Vyšetřovatelem je stíhán pro trestný čin výtržnictví a poškozování cizí věci.

■ Pachatel H. A. jako obchodní zástupce společnosti Čokoládovny a. s. Praha na základě Smlouvy o podpoře prodeje mezi společnostmi Čokoládovny a. s. a KBH spol. s.r.o. Velkoobchod potravin Poděbrady si přisvojil pro svoji potřebu peníze získané z prodeje zboží ve výši 107.734 Kč. Je stíhán pro trestný čin zpronevěry.

Proč usychají kaštany

Na základě četných dotazů občanů „Proč usychají kaštany ve městě?" vám předkládáme následující informace: Usychání listů jírovců - kaštanů a jejich následný opad způsobuje poměrně nový škůdce — klíněnka jírovcová, která byla na našem území poprvé zaznamenána v roce 1993. Na území republiky byla zavlečena patrně z jižní Evropy. Život škůdce a ochrana proti němu nebyly ještě dostatečně probádány a zatím u nás nemá ani přirozeného nepřítele. Klíněnka jírovcová je drobný, okrově hnědý motýlek, jehož larvy vykusují vnitřky listů.

Ochrana před klíněnkou spočívá především v jarním a podzimním shrabání listí, kde přezimují její kukly. Dále pak toto ošetření doplnit šetrným postřikem kmenů jírovců do výše prvních větví. Veřejná zeleň na území našeho města bude ošetřena jejími správci, tj. Technickými službami Nový Bydžov.

MěÚ OVžP Nový Bydžov

Mikuláše uvítaly za svitu loučí na náměstí stovky lidí

Třikrát za sebou musel dav dětí v sobotu 5. prosince navečer mohutně zakřičet na novobydžovském náměstí „Mikuláši!", než na náměstí osvětlené pouze planoucími loučemi vjel kočár obsazený dvojicí Mikulášů a několika čerty.

„Takový Mikuláš tady ještě nikdy nebyl, takže jsme si řekli, proč ho nezkusit udělat," líčil nadšeně Miroslav Tupec z městského klubu kulturních alternativ Mekka, který akci Mikuláš na rynku pořádal. Tupec stál celou dobu na náměstí a mráz nemráz akci moderoval. „Ani jsme nečekali, že přijde tolik lidí. Samotného mě to zaskočilo," přiznal v okamžiku, kdy se na náměstí vřítilo kočárové spřežení.

Vedle pódia, na němž zpívaly sbory novobydžovských škol vánoční koledy, stál přístřešek se zvířaty. „Živý betlém byl nápad místostarosty Josefa Žibrúna. Vlastním vozem svážel telata a kůzlata. Někde sehnal konstrukci, kterou pokryl rákosím," ukazoval Tupec.

S nápady přicházeli i další lidé z Bydžova. „Jsme partou nadšenců, která podobné věci organizuje. Vlastně se při tom sami vydovádíme," liboval si Tupec.

Na otázku, jak někoho přesvědčit, aby se přestrojil za Mikuláše, se jen záhadně pousměje. „Mikuláše jsme ani příliš přesvědčovat nemuseli. On cestuje napříč republikou a tady si jen odskočil."

Přetištěno z Východní Čechy DNES

Novobydžovský fotbalový podzim

Asi v rámci možností ukončilo podzimní část oblastního přeboru naše A-mužstvo, které se umístilo na 10. místě tabulky.

Co nejvíce negativně ovlivnilo toto umístění? Zcela určitě úzký kádr hráčů, který se v některých zápasech vinou zranění, ale i trestu za vyloučení ještě zmenšil až o 7 hráčů! Proto nebylo výjimkou, že jedinými náhradníky v mistrovském zápase byli trenéři Rygl s Valentou, kterým je dohromady 80 let a váhově dosahují 195 kg. Vleklá zranění nejvíce trápila Bořkeho, Průchu, Drobného, Trejbala, Šubjaka, Chaloupku a za vyloučení jsme se v několika zápasech museli obejít bez sloupenského dua Zima - Skalický.

Naštěstí velkou oporou byl příchod Petra Tauchmana z Mogulu Kolín, který byl naší suverénní hráčskou jedničkou. Nejlepším střelcem se stal opět David Budínský s 8 brankami, před Šubjakem (5) a Chaloupkou (4). Velká smůla potkala v závěru podzimu Čendu Jirsáka, který si po nezaviněné srážce se spoluhráčem zlomil nohu. I touto cestou mu přejeme brzké uzdravení s tím, že jarní sezóna začíná 14. března.

Tabulka Východočeského přeboru:

1.	Ústí nad Orlicí	32 bodů
2.	Česká Třebová	30
3.	Litomyšl	29
4.	Náchod	26
5.	Havlíčkův Brod	25
6.	Česká Skalice	22
7.	Heřmanův Městec	21
8.	Deštné v Orl. horách	20
9.	Vysoké Mýto	20
10.	Nový Bydžov	19
11.	Lomnice n. Popelkou	19
12.	Pardubice	18
13.	Hlinsko	16
14.	Žamberk	15
11.	Hořice v Podkrkonoší	11
16.	Jičín	9

Dalším mužstvem s působností v Novém Bydžově je FK Nový Bydžov 1980 čili „stará garda". Ta se v hlavním období (květen - říjen) schází pravidelně každý čtvrtek k sehrání přátelského utkání. Kádr tvoří bývalí hráči a věkový limit ke vstupu je 33 let.

Za zmínku stojí úspěch na velkém pouťovém turnaji v Hlušicích, který naše mužstvo vyhrálo, a to i přesto, že některá mužstva měla poloviční věkový průměr! Nestorem našeho mužstva je Ladislav Krois, který oslaví šedesátku, a to kope v základu!

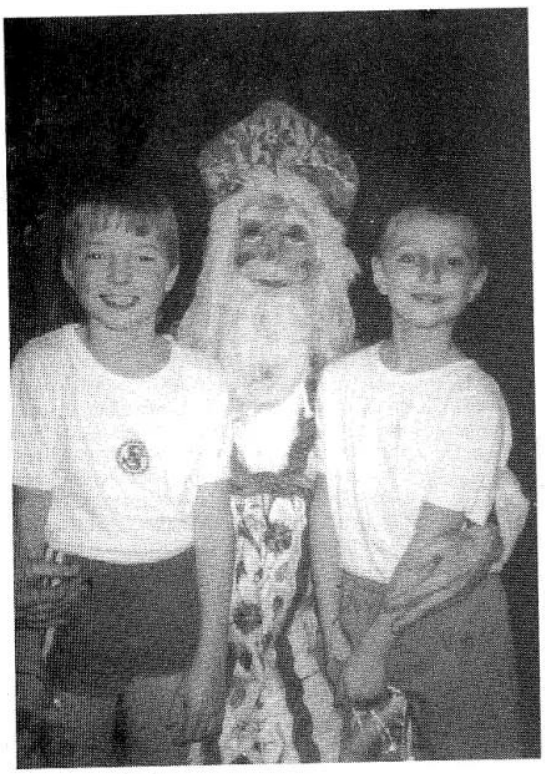
✦

Na závěr je na místě poděkovat firmě NOBYS a osobně panu řediteli Karlu Marešovi za materiální podporu, kterou oběma těmto mužstvům formou dresů či kopaček pomohl. Jen víc takových.

J. V.

SPORT A ZDRAVÍ · PRO KAŽDÉHO ·

TŘI ZDAŘILÉ AKCE

Sokolští žáci Pavel Rejthárek a Peter Lukáč v objetí Mikuláše

Foto M. Pavelka

V rámci oslav 80. výročí založení Československé republiky uspořádal Sokol Nový Bydžov v listopadu veřejnou cvičební hodinu. Tato hodina měla za úkol ukázat návštěvníkům průřez tělocvičné činnosti a rodiče se mohli přesvědčit o zdatnosti svých dětí. Tato akce již v minulosti dokázala, že je jedním ze způsobů jak dokázat veřejnosti prospěšnost tělesného cvičení na vývin i chování mládeže.

Sokolovna se zaplnila rodiči i dalšími návštěvníky, kteří často odměňovali ukázky v cvičební hodině potleskem. Snad největší úspěch sklidily nejmenší — předškolní děti. Jejich věk se neustále snižuje, a tak v sokolovně najdeme nemálo starší dvou let a je jich hezká řádka. Starší děvčátka si počínají jako zkušené cvičenky a jejich cvičení na tělocvičném koberci bylo opravdu pěkné. Další děvčata ukázala závodivé hry. Starší děvčata a dorostenky překvapily skupinovým cvičením s hudbou. Žáci, jejichž počet se opět zvýšil, předvedli své sestavy ze sokolské všestrannosti na koberci. Udivovali pak na přeskocích na trampolíně a švédské bedně. Salta a skoky plavmo jsou jejich oblíbené cvičení. Sklidili zasloužený potlesk. Mladší ženy plně zaujaly přítomné, s jakou vervou předvedly své cvičení — aerobik. Dokazovaly to krůpěje v jejich tvářích. Starší ženy již tradičně a ve velkém počtu zacvičily svoji skladbu na výročnou a dokumentovaly tak, že cvičení v Sokole není omezeno věkovou hranicí.

Veřejná hodina se vydařila. 150 cvičících potvrdilo zájem o cvičení v Sokole a dokázalo tak připravenost na nácvik skladeb na XIII. všesokolský slet v roce 2000 v Praze.

Druhou akcí byl mikulášský podvečer, nazvaný — Možná přijde Mikuláš, ale čert přijde určitě. Nestalo se tak, neboť nepřišel čert jeden, ale přišli čerti dva. Jednota pořádá každoročně pro sokolské děti a jejich přátele návštěvu těchto populárních mužů. Děti se na tento podvečer velmi těší a rády ukáží Mikuláši, jak za celý rok pokročily ve cvičení. Za to je Mikuláš odmění pěkným dárkem. Nejinak tomu bylo i letos. Na sto dětí vytvořilo v sokolovně rušné a patřičně veselé prostředí, kde se střídalo cvičení se soutěžemi, zpěv s básničkami. Podvečer byl pak ukončen rozdílením dárků. Ale to nebyl ještě konec. Děti se chtěly i nadále seznamovat s touto vzácnou návštěvou. Vždyť Mikuláš a čert chodí jen jednou za rok.

Třetí akcí v sokolovně byl další turnaj tříčlenných družstev v nohejbalu. Na oslavu svého dvouletého výročí založení si oddíl pozval následující družstva: LKL Sloupno, MS Babice, SDH-NTV Sloupno, Zebín, Sokol VHF, FESNDEX, Sokol BPJ, Becherovku, STS Chvojkovice Brod, NC Tatru a Teslu Moravany. Urputné boje trvaly po celý den. Nakonec zvítězilo družstvo SDH-NTV Sloupno. Na dalších místech se umístila družstva: Zebín, Sokol VHF, Sokol BPJ, NC Tatra a LKL Sloupno. Turnaj byl dobrou propagací nohejbalu.

mp

Pohár žákům bydžovského DDM

Na bydžovském stadiónu se uskutečnil hokejový turnaj žáků „O putovní pohár DDM Nový Bydžov", kterého se zúčastnila čtyři mužstva: HC Jičín, Sokol Rovensko, TJ Lázně Bělohrad a pořádající DDM Nový Bydžov. Turnaj organizovali Mgr. Miroslav Erban a Bohuslav Petráň.

Výsledky: Nový Bydžov — Lázně Bělohrad 7 : 4 (Erban 3, P. Bičiště 2, J. Bičiště, Vávra), Jičín — Rovensko 7 : 4, Nový Bydžov — Rovensko 15 : 2 (Erban 4, Doležal 3, Vávra 3, Geletič 3, P. Bičiště, Vaníček), L. Bělohrad — Rovensko 2 : 0, Jičín — Bělohrad 7 : 0, Nový Bydžov — Jičín 3 : 1 (Erban 3).

Pořadí: 1. DDM Nový Bydžov (25 : 7), 6 bodů, 2. HC Jičín (19 : 6) 4 body, 3. Lázně Bělohrad (6 : 24) 2 body, 4. Sokol Rovensko (5 : 46) 0 bodů.

Všechna mužstva obdržela diplomy a poháry. Nejlepším střelcem se stal Lukáš Erban (Nový Bydžov) s 10 brankami, nejlepším útočníkem byl vyhlášen Jiří Hoffman (Lázně Bělohrad), obráncem Lukáš Žďárský (Jičín) a brankářem Ondřej Šec (Lázně Bělohrad). Jednotlivým zápasům přihlíželo v průběhu dne 100 diváků.

(er)

Představujeme vám Klub rodičů a dětí

Klub rodičů a dětí při Městské knihovně v Novém Bydžově vznikl již v roce 1997. Svou činnost zahájil 24. 3. 1997. O první program se postaral hradecký Klub lidové tvorby. Jeho členka Františka Vorlová vyprávěla u velikonočně vyzdobeného stolu o lidových zvycích. Maminky si odnášely recept na ořechové rohlíčky, které měly možnost na místě ochutnat. Děti si tu malovaly kraslice a vyráběly holubičku z hedvábného papíru.

Další schůzka klubu se konala poslední prázdninový týden. Tentokrát jsme připravili jako rozloučení s prázdninami vlastivědnou procházku Novým Bydžovem. Pan Jaroslav Prokop, ředitel muzea, provázel zájemce parkem, na náměstí, zhlédli též zasedací místnost radnice a pokračovali ke kostelu sv. Vavřince a dále na starý židovský hřbitov, kde procházka končila.

Pěkný program se nám podařilo realizovat v září. Pro děti jsme pozvali hradecké divadélko Drak s pohádkou Perníková chaloupka a rodiče poslouchali přednášku paní Mgr. Noskové Osobnost dítěte. Na setkání s vánoční tématikou jsme pozvali paní Vorlovou, která s dětmi i rodiči vyráběla papírové koledníčky a andílky z kukuřičného šustí. Poslední akcí v tomto roce byla Řemeslná dílna na výrobu čertů pod vedením výtvarnice Renaty Lhotákové.

První schůzka klubu v roce 1998 byla velikonoční. Pozvali jsme opět našeho milého hosta, paní Františku Vorlovou, která učila děti vyrábět si vlastní velikonoční ozdoby. K Svátku maminek vyráběly děti v našem klubu voňavá srdíčka, zatímco si jejich maminky vyslechly zajímavou přednášku o pedikúře a kosmetice. Říjnové setkání bylo ve znamení maňásků. Knihovnice si připravily podle Karla Čapka známou pohádku O pejskovi a kočičce. Pro rodiče byla připravena odborná beseda paní Mgr. Věry Noskové na téma Dítě a škola. Předvánoční dílna dárků pod vedením paní Františky Vorlové se konala v listopadu. Děti se svými rodiči tiskly vánoční ubrousky. Na prosincové setkání jsme připravili muzicírování rodičů s dětmi.

Program klubu je bohatý a těší se velkému zájmu dětí i rodičů. Chcete přijít mezi nás? Kontaktní adresa: Městská knihovna, Husova 1370, 504 01 Nový Bydžov, tel.: 0448/23269.

Příjemné prožití vánočních svátků přejí pracovnice městské knihovny.

Vzlétni s námi k opravdovým krásám

Pro žáky 8. a 9. tříd v ZŠ Karlova ul. v Novém Bydžově byla připravena přednáška se zaměřením na boj proti drogovým závislostem. Názory před přednáškou byly slyšet mezi dospívajícími různé, ale převládal názor, že se to jednostranné povídání o nebezpečnosti drog nějak vydrží. Ale bylo to úplně jinak. Nebylo to opakování toho, jak jsou drogy škodlivé.

Pracovníci referátu sociálních věcí oddělení sociální prevence OÚ Hradec Králové spolu s občanským sdružením SALINGER (Robert Černý, Josef Tejkl, David Drtina, Martin Schánělˇ) připravili poutavé dvouhodinové vyprávění s promítáním nádherných diapozitivů o tom, jak lze s dobrou partou, která nezná nudu, prožít fantastické dobrodružství. Tato parta se pokusila zdolat v pohoří Ťan - Šann sedmitisícovku. Již úvodní proslov vzal těm, již dopředu otráveným, vítr z plachet, když je pan Tejkl vyzval, ať klidně usnou, že mu to nebude vadit, ale ať nechají ostatní prožít krásu hor. Ale nebylo to nutné. Dvě hodiny nikdo ani nemukl, protože to byl zážitek, na který se nezapomíná. Ledovec, horské řeky, balvany, jezera a všechny zážitky výpravy, poutavě vyprávěné p. Tejklem, diapozitivy podbarvené hudbou z okolí Ťan - Šann, to vše ukázalo žákům, jak lze prožít volný čas, když se přidáme k dobré partě, a co dělat pro to, aby nás drogy nedostaly. To bylo také žákům nenásilně předáváno o přestávce s tím, že si mohou besedu k drogám vyžádat, pokud se jim tato akce líbila. A že se líbila, o tom svědčí výpovědi žáků, které jsem po této akci anonymně získal. Bylo to prý super, bezva, krásné a samozřejmě žádosti o další podobné akce. Takže žáky ZŠ Karlova ul. v Novém Bydžově další podobné akce neminou. Není to ztracený čas. Myslím si, že by nám měla být bližší odvaha, houževnatost a přátelství v partě u našich lidí než přihlouplé, silácké vzory z amerických akčních filmů, kterými naši mládež krmí televize a film. Pánové, díky.

Karel Bodešínský,
ZŠ Karlova ul.

Program logopedické péče

Do logopedické třídy jsou zařazovány děti s vadami řeči, které přetrvávají i ve věku, kdy je vada již nežádoucí z důvodů komunikativních, vzdělávacích aj. Děti přicházejí na doporučení lékaře, na žádost rodičů a na doporučení speciálního pedagoga. S dětmi v této třídě pracujeme po stránce výchovné, vzdělávací a zdravotní.

Třikrát týdně je s dětmi veden individuální nácvik vady řeči a jsou zadávány úkoly pro cvičení doma s rodiči.

Denně se s dětmi pracuje formou artikulačních, dechových a rytmizačních cvičení. K tomu využíváme poznatků a metod zejména z oblasti hudební a jazykové výchovy, gymnastiky mluvidel. Je kladen důraz na rozvoj slovní zásoby, vytváří se povědomí o správné gramatické stavbě českého jazyka.

Výchovný a vzdělávací program je shodný s běžnými třídami školy.

Speciální logopedická třída je otevřena pro potřeby dětí již od roku 1985. Procento úspěšnosti je velmi vysoké a mnoha dětem byl usnadněn vstup do základních škol a bylo zlepšeno i pozdější společenské uplatnění.

Nápravu řeči poskytujeme v odpoledních hodinách také dětem ostatních tříd, které naši péči potřebují, a mateřským školám i ostatní veřejnosti pro oblast Nového Bydžova.

Božena Bílková,
Bc. Miriam Mrzenová,
speciální pedagogové
Mateřské školy
v Palackého ulici

Snažíme se zdravě žít

V roce 1992 k vypracování projektu speciální péče o děti, které trpí alergiemi a častým onemocněním cest dýchacích, vedla nemocnost dětí v běžných třídách a statistika lékaře alergologa v regionu Nového Bydžova. Na tomto základě byla otevřena v naší škole třída pro zdravotně oslabené děti, která je vedena speciálním pedagogem s kolektivem 15 dětí. Tento program se rozšiřuje na další problémy dětí.

Dnes navštěvují naši školu děti s alergiemi, srdečními vadami, ledvinovými a jaterními potížemi a děti s epilepsií.

Hlavním úkolem je snížení rizika výskytu alergenů v prostředí tříd. Proto jsme přednostně zakoupili úklidovou jednotku RAINBOW, HYLA, lůžkoviny SCAN z dutého vlákna. Úklid celé budovy, lůžkovin a matrací se provádí těmito úklidovými jednotkami.

Se souhlasem rodičů jsme změnili postupně stravovací návyky dnešní doby. Rodičům připravujeme ochutnávky, skladby a pestrost jídelníčků. Ranní a odpolední svačinka je denně doplněna čerstvou zeleninou nebo ovocem. Do ranních svačinek zařazujeme celozrnné pečivo a tmavý chléb s různými druhy zeleninových a luštěninových pomazánek. V našem jídelníčku nechybí dostatečné množství vlákniny — jáhly, pohanka, kroupy, bílé fazole, čočka, sója. Každý týden je zařazováno drůbeží maso a ryby. Hovězí maso zařazujeme maximálně jednou za měsíc. Svačinky obohacujeme kukuřičnými lupínky s mlékem, jogurty a ovocnými přesnídávkami. Připravujeme dětem různé druhy ovocných a zeleninových salátů — zelný s koprem, křenem, červenou řepou aj. Důležitý je pitný režim, který umožňuje dítěti pít, kdy ono má potřebu, a to v dostatečném množství. Tmavý čaj byl nahrazen čajem šípkovým, z černého bezu, rybízu a dalšími druhy ovoce a hroznek.

Druhým stěžejním úkolem, a to nejenom ve speciální třídě, je vytvoření prostředí plného pohody, klidu a radosti. Duševní pohoda je pro všechny děti v dnešní době naprosto nezbytná.

*

PROGRAM DNE SPECIÁLNÍ TŘÍDY PRO ZDRAVOTNĚ OSLABENÉ DĚTI:

Děti nezbavujeme běžných povinností ani aktivit, které jsou na MŠ běžné. Učíme děti nepoddávat se svým obtížím, ale poskytujeme jim takový program, aby se naučily odhadovat svoje možnosti a byly úspěšné. Tyto aktivity konzultujeme s rodiči a lékařem.

V dopoledním čase ve třídě pracují dvě učitelky. Postupně, jak děti přicházejí do školy, provádí se míčková facilitace. Individuální kontakt s každým dítětem je příjemným a uklidňujícím vstupem dítěte do mateřské školy. Po masáži si dítě volí vlastní nebo nabídnutou hru. Po hře se provádějí cvičení sestavená s pomocí rehabilitační sestry.

Sleduje se správné dýchání, držení těla, posílení svalstva hrudníku, relaxace — uvědomění si sama sebe. Úkolem není množství cviků, ale jejich provedení. Cvičení končí hrou.

Po cvičení probíhá vzdělávací program individuální, skupinový. Jak jsou děti s prací hotové, inhalují. Za přísných hygienických podmínek používáme inhalátory MICROGEN, inhalačním roztokem je Vincentka. Tato procedura je pro děti zábavnou činností. To je odraz motivační a psychologické zdatnosti učitelek. Jako doplňující rehabilitační procedury slouží hra na flétnu, foukání a nafukování. V deset hodin odcházejí děti ven, kde mají prostor pro své přirozené pohybové aktivity. Po obědě odpočívají dle svých potřeb. Odpoledne se věnují opakovacím chvilkám a hrám.

Jednou za rok vyjíždí v průměru 40 dětí na školu v přírodě. Tento školní rok pořádáme plavecký výcvik, s rodiči zimní jednodenní a víkendové pobyty na horách.

Naší snahou je, abychom dětem vytvořili takové podmínky, aby žily život v mateřské škole zdravě, s pohybem, hrou, veselostí a spokojeností.

Tento úkol chceme nadále rozšiřovat a zkvalitňovat, což klade velké nároky na vzdělávání personálu školy, úzkou spolupráci s odborníky na problematiku zdravého stylu života a s rodiči dětí.

**Jana Omastová,
ředitelka
Mateřské školy
v Palackého ulici**

KOLALOKA TANČILA V KULTURNÍM KLUBU MEKKA

Country skupina Kolaloka Základní školy v Klicperově ulici si v pátek 13. listopadu připomněla svým vystoupením už pět let od svého založení. Malí i větší tanečníci se s nadšením na toto vystoupení připravovali. Od úplných začátků se ale už mnohé změnilo. Kdysi začínalo s country tancováním pouze 16 dětí. Dnes jich už tančí 45 a dělí se na čtyři skupiny. Tu první tvoří skupina úplně nejmenších dětí, teprve sedmiletých, které se s country teprve seznamují. Přesto už si na vzpomínkové vystoupení dokázaly nacvičit velmi zjednodušenou verzi tance Zuzana.

Potom je tu druhá skupina — dětí pokročilých. Ty předvedly tanec Pata a špička, Zlatokopecký mixer a Virginia reel. Nejstarší a nejzkušenější tanečníci vystoupili s tanci Rufus, Svatební čtverylka a Square.

Jako bonbónek na závěr mohli diváci vidět ještě ukázky stepování na moderní hudbu s prvky country - tzv. Clogging.

Celé vystoupení provázeli slovem naši velcí tanečníci — Petra Vondráčková a Jan Kučera.

Na závěr bychom chtěli poděkovat všem divákům, kteří vystoupení ve velkém počtu navštívili, za jejich dobrovolné vstupné, které bude použito pro další práci skupiny. Poděkování též patří paní Zuzaně Kučerové za pomoc při shánění finančních sponzorských darů a firmám PALIVA — Hons - Nechutová, SINTOP, BŘEMUS, NOBYS a EPROM, které dary poskytly.

Za skupinu Kolaloka
I. Lánská - vedoucí,
P. Hájková

Dívka roku '98

Na jaře letošního roku jsme se rozhodli vyhlásit neobvyklou soutěž. Jejím cílem bylo přilákat do knihovny další mladé čtenáře (v tomto případě čtenářky).

Stanovili jsme tyto podmínky:

1. Účastnice musí být čtenářkou knihovny;
2. představit se písemnou formou na formátu A5 (Jak se vidím já);
3. napsat svoji báseň, povídku nebo pohádku;
4. zhotovit vlastnoručně módní doplněk.

Přes prázdniny jsme nechali soutěž otevřenou, a protože jsme neměli mnoho přihlášených dívek, odsunuli jsme uzávěrku až na konec října. Celkem 5 dívek splňovalo všechny 4 podmínky, 2 dívky přinesly pouze básničky.

Cenou pro první tři dívky byly vstupenky na Prodejní módní přehlídku, která se konala v Aldisu v Hradci Králové. Vystoupila zde také Lucie Bílá s hradeckým chlapeckým souborem Boni Pueri.

Zhotovené módní doplňky i literární práce hodnotila nezávislá porota v tomto složení: ing. Pavel Louda, ing. Marcela Česáková, Zuzana Kučerová, Hana Holková a Miluše Holá.

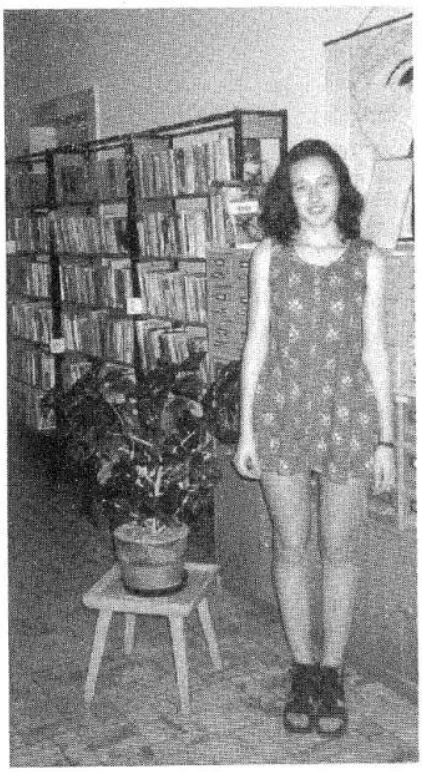
Výsledky soutěže:

1. místo	Veronika Klozová	27 bodů
2. místo	Lenka Strnková	21 bodů
3. místo	Kateřina Vodáková	18 bodů

Z vlastní literární tvorby byla nejúspěšnější báseň Veroniky Klozové (15 let).

VÍŠ

Víš, já nejsem panenka bez citu,
víš, mě bolí, když nejsi tu.
Víš, já nejsem panenka na hraní,
víš, já nebuudu nikdy náhradní,
víš, já nechci být první ani poslední.
Já chci být jediná, a když ne já,
tak to bude chtít jiná.

Dívka roku 98 Veronika Klozová

Soutěže se zúčastnily také dvě dívky ze Zvláštní školy v Novém Bydžově, které přinesly pouze básničku. Protože porotu zaujaly, otiskujeme je.

ŠTĚSTÍ MĚ OPOUŠTÍ

Snil jsem o tobě jako malý kluk,
někdy mně to je fuk.
A takhle to končívá,
když láska odpočívá.
Štěstí mně odpouští,
takhle to skončí.
Chtěl jsem s tebou ještě být,
ale ty mě nechceš mít.

Soňa Miškovičová, 11 let

PROTOŽE TO JE LÁSKA

Pokaždé,
když se podívám do tvé tváře,
mám najednou tenhle pocit,
pokaždé,
když se podívám do tvých očí,
se uzdravuju.
Pokaždé,
když se procházíme bok po boku,
mám najednou tenhle pocit.

Alena Olachová, 12 let

Dne 9. listopadu 1998 se sešly všechny zúčastněné dívky v knihovně k vyhlášení výsledků soutěže. Předat ceny dívkám oblečeným ve svých modelech přišel jako zástupce města pan ing. Pavel Louda. Za účast byly odměněny knižními cenami všechny dívky. Soutěž Dívka roku 98 měla ohlas a pracovnice knihovny se těší na hojnější účast dívek v příštím roce.

D. Strnková,
ředitelka knihovny

DIVADELNÍ BYDŽOV

Městský klub kulturních alternativ Mekka v Novém Bydžově a Městské kulturní středisko v Nechanicích hostily 20. a 21. listopadu účastníky tradiční přehlídky netradičních divadel.

„Naše setkání mají asi desetiletou historii. Dřív k nim patřily i tvůrčí dílny, ke kterým bychom se chtěli vrátit. Přestože tu lektorský sbor chybí, přehlídka je důležitá pro vzájemné poznávání souborů a jejich inspiraci," řekla Ema Zámečníková, která na Divadelním Bydžově měla víc rolí. Zastupovala spolupořádající hradecké středisko amatérské kultury Impuls a zároveň přivedla veselou partu z Divadla Jasličky. Mladým Hradečanům patřil úvod sobotního programu, v němž největší ovace sklidili „kandrdasové" Ondřej Mikeš a Honza Kučera za vystoupení Divadlo Zelená husa.

Divadelní Bydžov paradoxně začal v pátek večer v Nechanicích jičínským představením Jak se máme dobře. Po něm Ostravští předvedli výjevy z černobílého světa lyžařů podle Martina Velíška. „K nám do Mekky by se nevešli, proto hráli v Nechanicích," vysvětlil důvody hostování přehlídky mimo Bydžov Pavel Klepač, který měl na svých bedrech hlavní organizační břímě. Účastníků bylo kolem stovky. Hráli jen za úhradu dopravy, jídla a přespání. Finančně na to přispěly Open Society Fund Praha, ministerstvo kultury a hradecký okresní úřad. Čáru přes rozpočet organizátorům udělali ostravští divadelníci tím, že měli vyšší náklady na dopravu, než se původně čekalo. Proto si účinkující so-

Pokračování na s. 8

Dokončení ze s. 7

botní oběd platili ze svého. Významnější protesty od členů zúčastněných souborů (DIV - K - klub Jičín, Bílé divadlo Ostrava, Divadlo Jesličky, Turnovské divadelní studio, Experimentální Dividílko 12 opic z Litomyšle, Pastička z Havířova, Nejhodnější medvídci z Prahy) nepadly. Spíš je mohl mrzet ostentativní nezájem novobydžovských diváků.

Domácí amatéři na Divadelním Bydžově zastoupeni nebyli, ale třeba budou. I přes dlouhodobé uzavření zdejší scény prý má Thálie ve městě příznivce jak v příslušnících starší generace, tak mezi mladými. Takže stačí jen hodně a hodně pracovat.

Jarka Václavíčková

BYDŽOV ZNÁMÝ A NEZNÁMÝ

Výstavy o proměnách vzhledu města u nás mají dlouholetou tradici. Už v roce 1944 zásluhou pana Františka Řezníčka mohli návštěvníci v bývalé chlapecké škole zhlédnout výstavu fotografií **„Bydžov 450"** a v roce 1979 uspořádalo muzeum s fotoklubem v bývalém hostinci U zlatého anděla výstavu fotografií, litografií a rytin **„Nový Bydžov dříve a nyní"**.

V jubilejním 110. roce svého trvání připravilo muzeum v nových prostorech v 1. poschodí dosud největší výstavu **„Bydžov známý a neznámý"** na fotografiích, rytinách, plánech, litografiích, pohlednicích, kresbách a malbách. **Přes devět set vyobrazení** — převážně originálů — doprovázejí texty, které ve zkratce zachycují všechny základní proměny města v jednotlivých částech, čtvrtích a hlavních ulicích.

Pro bližší představu uveďme názvy vystavených oddílů — STARÝ BYDŽOV — NOVÝ BYDŽOV — PŮDORYS MĚSTA — NAD MĚSTEM — DĚKANSKÝ KOSTEL — DŘEVĚNÉ MĚSTO — V ŽIDOVSKÉ ČTVRTI — VEDUTY MĚSTA — NA RYNKU — ZÁPAD — SEVER — VÝCHOD — JIH — MOROVÝ SLOUP — JARMARKY A TÝDENNÍ TRHY — OZVĚNY DĚJIN — K HRADCI KRÁLOVÉ — KU PRAZE — K JIČÍNU — K CHLUMCI — ULIČKAMI KOLEM HRADEB — PO NOVOBYDŽOVSKÉM ČTVERCI — V PARCÍCH A ALEJÍCH — U ŘEKY — NA STARÉM ŽIDOVSKÉM HŘBITOVĚ — NA METLIČANECH — NA TRŽIŠTI A U KASÁREN — NEJSTARŠÍ TOVÁRNY — SPOLEČNOST SE BAVÍ — MIZEJÍCÍ DOMY.

Mimo uvedené oddíly zde návštěvník uvidí dva velké nástěnné **barevné letecké snímky** Nového Bydžova — pohled na historickou část a celkový pohled i s okolím, **plány** neuskutečněné přestavby staré radnice z roku 1809, opravy Metličanské brány z roku 1827, **nákresy** průčelí budovy Gymnázia z roku 1876 a bývalé Občanské záložny (nyní Zdravotnické školy) z roku 1898, **malované diplomy** udělené architektu Aloisu Turkovi (z roku 1882) a řediteli Gymnázia Václavu Otakaru Slavíkovi (z roku 1899) a další.

Zvláštní pozornost zaslouží barevná reprodukce **nejstarší veduty města z roku 1536 (nebo 1537)** z univerzitní knihovny ve Würzburgu a nejstarší dochované datované fotografie náměstí — na prvním místě **fotografie z 21. srpna 1870** při svěcení praporu vojenských vysloužilců. Návštěvník zde může obdivovat i unikátní snímky pořízené před stoletím **magistrem Viktorem Benešem** ze Šmídovy lékárny, jemuž děkujeme i za mnohé další fotografie z našeho města.

Výstava čerpá z bohatých muzejních sbírek a několik cenných vyobrazení zapůjčil Petr Langr. Pozorný návštěvník pozná, že mnohé fotografie pocházejí ze dvou velkých sbírek uchovávaných v muzeu — **sbírky Františka Řezníčka a PhMr. Mirko Petroviče.** Na své si přijdou i sběratelé pohlednic, kteří zde uvidí početný soubor těch nejzajímavějších, včetně nejstarších litografovaných.

Neobvyklá výstava čeká na své další návštěvníky i v příštím roce.. Bude uvítána každým, koho osudy města nepřestaly zajímat — od Masarykova náměstí až po pozapomenuté partie v okolí města. Přijďte se na výstavu podívat, jistě vás nezklame.

J. P.

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ NA PODPORU KULTURY V NOVÉM BYDŽOVĚ
A KULTURNÍ KLUB MEKKA připravily na přelom roku

OHŇOSTROJ
aneb vítání roku 1999

KDE? - na náměstí KDY? - 00.30 hodin 1. 1. 1999

Pozor!!! - hlavní bod programu - ohňostroj, doprovázený hudbou, potrvá jen několik minut.

První MISS na internátě

Ve čtvrtek 12. listopadu se na internátě při SOŠ v Novém Bydžově konala zvláštní událost. Konala se tam totiž první volba MISS Internát. Akce to byla — mírně řečeno — veselá, ale začnu, jak už to bývá, od prvního kroku.

Nápad se zrodil v kolektivu našich vychovatelů. Za svým nápadem si stáli a jednoho dne svolali všechny chlapce. Ti dostali jednoduchý úkol. Napsat dívky, ke kterým cítí největší sympatie. Z nejvíce napsaných bylo vybráno třináct dívek. Ty jednotlivě absolvovaly pohovor. A tím to vlastně začalo.

Zpočátku to žádná z nás nebrala vůbec vážně, ale už při pohovoru byla znát určitá nervozita. Do finále se nás dostalo 8, ale nakonec soutěžilo 6 dívek. Snad jako každá akce, měla i tato menší problémy. Vybraným dívkám se do ničeho nechtělo. Popravdě, i mně to připadalo dosti „uhozené" a bez úrovně. Hledaly jsme kličky a cestičky, jen abychom mohly uniknout. Do našich rozmarů se přidala i nemocnost a došlo i k následnému posunutí akce.

Ten den ale stejně nastal. Vylosovaly jsme si svá pořadová čísla. Tím jsme v tom byly všechny — a možnost couvnout nebyla.

Viděly jsme to velké chystání a nevím jak ostatní holky, ale já měla žaludek na vodě.

Jak už jsem řekla, po vyřazovacím kole se nás ve finále sešlo šest. Teď

Po vyhlášení výsledků — odleva MISS 98 Pavlína Jančová, I. VICEMISS Radka Fialová a II. VICEMISS Michaela Volterová, autorka článku

je možná už vhodná chvíle vyslovit ta jména do světa. Takže, toto jsou soutěžící MISS Internát 98 podle pořadových čísel:

1. Pavlína Jančová	SOŠ	II. roč.
2. Radka Fialová	SZŠ	I. roč.
3. Michaela Volterová	SZŠ	I. roč.
4. Erika Košťálová	SOŠ	I. roč.
5. Lenka Škodová	SOŠ	I. roč.
6. Simona Zemánková	SZŠ	I. roč.

Celkem byly tři soutěžní disciplíny. Představování, volná disciplína a promenáda. Stojí za to podotknout, že to byla promenáda v šatech, ne v plavkách, možná k politování chlapeckého obecenstva, ale k uklidnění samotných vychovatelů i nás soutěžících.

Jinak povinnou studijní dobu jsme využily ke krášlení nás samotných, k posledním úpravám šatstva a k docvičení scének. Ručičky na hodinách byly však neúprosné, neměly pochopení ani slitování nad tím, že nestíháme, a my musely jít.

Velká studovna se na jeden večer proměnila v úsměvnou místnost, do které mířily naše kroky.

Nejprve jsme do místnosti vstoupily společně, to aby nás mohly páry očí zhlédnout pohromadě a my abychom vytušily, jak to tam bude asi probíhat. Konečně jsme byly propuštěny, ale jen na chvíli, bylo tu představování. Mezitím byla uvedena porota, do které zasedli zástupci všech škol a jmenovitě za vychovatele pan Toman.

Potom, co jsme vypověděly všechny důležité věci, jako kolik nám je let, kde studujeme, co rády děláme a co nás baví, měly jsme malinko prostoru upravit druhou disciplínu s přívlastkem volná. V přestávkách, kdy jsme se připravovaly, vyplňovala čas hradecká skupina „Do klobouku".

Volné disciplíny byly opravdu rozmanité — od pantomimy, přes scénky až po nádhernou uvolňující poezii.

Říká se, že připravované akce přinášejí zklamání, ale tady to bylo naopak. Jedna scénka byla doslova připravena patnáct minut před její premiérou a ovace měla zaslouženě největší.

Večer se přehoupl a je tu poslední disciplína — promenáda. Z té jsem měla největší strach a podle toho to taky dopadlo, spíše nedopadlo. Tato poslední bodovaná soutěž skončila mírně řečeno brzy.

Teď už zbývalo jen to, aby porota dala dohromady svá hodnocení a seřadila tři dívky, které podle ní zvládly úkoly nejlépe. Stalo se. Najednou jsme všechny stály na pódiu a za hymny, která MISS provází, jsme vyslechly verdikt, který zněl takto: MISS Internát 98 se stala studentka SOŠ se startovním číslem 1 Pavlína Jančová, I. VICEMISS je studentka SZŠ se startovním číslem 2 Radka Fialová, II. VICEMISS se stala rovněž studentka SZŠ s pořadovým číslem 3 Michaela Volterová.

Byly nám dány šerpy, květiny i nezbytné polibky s plyšovými dárečky. MISS si odnesla sladký dortík, a dokonce auto, i když se do něj bohužel nikdo nevejde.

Teď by určitě žádná z nás nehodnotila večer jako uhozený a bez úrovně. Byl to večer plný zábavy a smíchu a my mohly v klidu odejít, protože jsme pro to udělaly hodně. Na ty chvíle nezapomenu, protože se povedly, a věřím, že by žádný z hlediště neřekl něco o nudě. Ptala jsem se, jak by hodnotili večer 12. listopadu, řekli „super". A to určitě potěší.

Na závěr bych chtěla za všechny poděkovat Vláďovi Jelínkovi za skvělou organizaci, dále skupině „Do klobouku" za pěknou muziku, výbornému obecenstvu a v poslední řadě sponzorům: SOŠ - SRPŠ — za pěkné ceny a šerpy, SOU - obor cukrář za dort, kolektivu vychovatelů za květiny a ředitelství SZŠ za půjčení potřebné aparatury.

Všem díky II. VICEMISS

Gymnázium Nový Bydžov

Dne 1. 3. 1873 byla podepsána zřizovací listina novobydžovského gymnázia, které se tak stalo první střední školou ve městě. Dlouhou a bohatou historii si gymnázium slavnostně připomnělo při červnových oslavách 125. výročí svého založení spojených se 130. studentskou merendou. Nepřehledné řady absolventů využily příležitosti k ohlédnutí za studentskými lety a město na dva dny ožilo množstvím zajímavých akcí. Rád bych využil této možnosti a ještě jednou jménem zaměstnanců i studentů Gymnázia Nový Bydžov poděkoval všem návštěvníkům za jejich zájem o školu i dění ve městě a také těm, kteří nám pomohli s organizací či finančním zabezpečením. Za mnohé snad alespoň poděkování za velmi dobrou spolupráci s vedením Městského úřadu, za vstřícnost novobydžovského Promilu a Skláren či za výkon absolventů školy Martiny Filipové, Vítězslava Hezkého a Lukáše Víška.

* * *

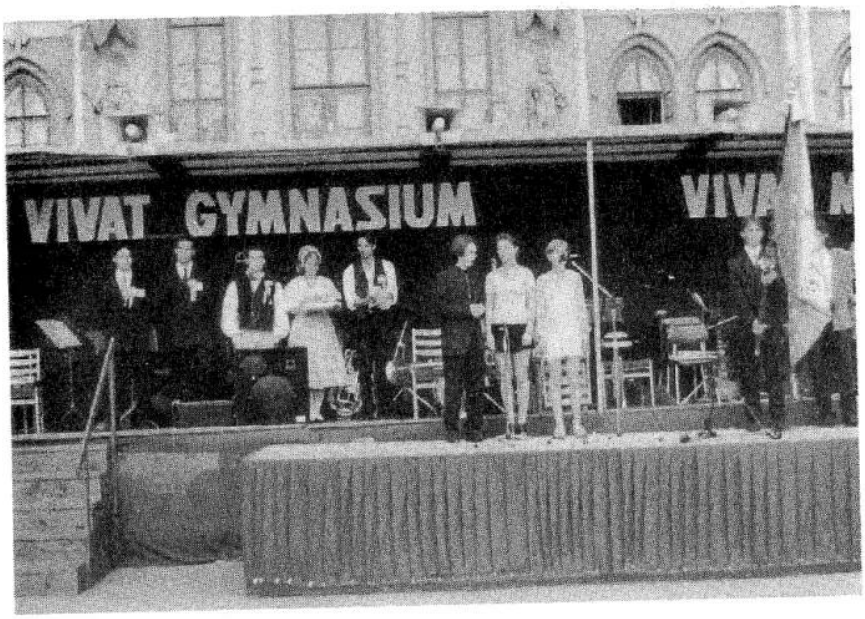
Pouze z historie a slavnostních momentů se však žít nedá. Na čtyři a půl tisíce absolventů školy tak každoročně navazují jejich další a další pokračovatelé. Neméně důležitou událostí potom bývá přijímání nových uchazečů o studium. Kapacity středních škol se výrazně rozšířily a přijímací zkoušky už příliš často nepředstavují konečnou stanici pro zájemce o studium. Odpovědnost za správnou volbu se více přesunula na samotné žáky základních škol a jejich rodiče. Šance být přijat na zvolený obor je v dnešní době značná, udržet se na studiu již musí každý sám. Vysoké cíle mohou vést ke zklamání z ne-

Pokračování na s. 10

Pokračování ze str. 9

úspěchu, nízké naopak k celoživotnímu stínu na duši a pochybám, že bylo možné dojít dál.

Přelom kalendářního roku s sebou přináší období, kdy se zájmy středních škol a mnoha rodin setkávají právě v otázce přijímacího řízení. Jaké tedy je Gymnázium Nový Bydžov? Škola organizuje studium ve čtyřletém a šestiletém studijním cyklu. V září letošního roku usedlo do jejích lavic 254 žáků, o jejichž studijní růst se stará v plném či částečném pracovním úvazku 22 pedagogů. V průběhu studia lze navázat kontakty s gymnazisty z družebních škol v německém Hofheimu nebo slovenském Tvrdošíně, otevřely se možnosti i pro putování po internetové síti. Po přijímacím řízení bude mít možnost navštěvovat tuto školu dalších 60 zájemců. Pro žáky 7. ročníků základních škol je připraveno 30 studijních míst — všichni uchazeči absolvují přijímací zkoušky z matematiky a českého jazyka, které s přihlédnutím k prospěchu na základní škole a případným úspěchům v různých soutěžích určí složení třídy šestiletého studia. Zájem žáků 9. tříd základních škol o čtyřleté studium očekáváme zhruba na stejné úrovni k počtu 30 studijních míst a větší část uchazečů bude přijata již na základě dobrého prospěchu na základní škole, někteří s horším prospěchem své vědomosti prokáží v obdobném přijímacím řízení jako zájemci o šestileté studium.

Střední škola představuje odrazový můstek pro nástup do praxe či pro další studium. Žádná nemá radost ze svých absolventů v evidenci úřadů práce, každou naopak potěší absolventi úspěšní, spokojení a vracející se rádi ve vzpomínkách na mateřský ústav.

PaedDr. Jaroslav Šedivý,
ředitel školy

Střední odborná škola v Novém Bydžově

Máte zájem, aby vaše dítě absolvovalo kvalitní, ale i náročnou školu?

Chcete, aby vaše dítě získalo dobré znalosti v oblasti ekonomiky, účetnictví, obchodní korespondence, výpočetní techniky, marketingu a managementu?

Střední odborná škola v Novém Bydžově Vám toto vše nabízí!

Jsme moderní, trendu držící se škola.

Jsme škola státní — nevybíráme žádné studijní poplatky.

Práce s počítačem, Internetem, prostředky sdělovací, organizační a rozmnožovací techniky je běžnou součástí výuky.

Po absolvování školy se vaše dítě domluví anglicky i německy.

V průběhu studia si znalost jazyků může ověřit při výměnných pobytech v Holandsku.

Znalost občanského, obchodního a finančního práva využije nejen v zaměstnání.

Umožníme získání státní zkoušky z psaní na stroji, též řidičský průkaz skupiny B.

Své odborné znalosti si bude studující ověřovat již od prvního ročníku v praxi na ekonomických úsecích podniků, v obchodech, bankách, finančních úřadech a orgánech státní správy.

Stravování je možné zajistit v naší vlastní jídelně v areálu školy.

Jste-li zdaleka, ubytujeme vaše dítě v krásné budově Nového Bydžova (státem uznaná kulturní památka), v našem domově mládeže.

Ve školním roce 1999/2000 bude otevřen 1. ročník ve studijních oborech:

— Podnikání a služby
— Obchodní akademie

Studium je ukončeno maturitní zkouškou z následujících předmětů:

— Český jazyk
— Účetnictví
— Ekonomika podniku
— Praktická zkouška

Volitelný předmět: hlavní cizí jazyk, Matematika, Výpočetní technika.

Školu je možno navštívit pro získání bližších informací po předchozí domluvě.

č. tel. 0448/520353
č. fax 0448/23347
E-mail: OSNB@NB.CZCOM.CZ

Střední zdravotnická škola

Střední zdravotnická škola v Novém Bydžově vznikla v roce 1990, lépe řečeno, po více než třiceti letech se do Bydžova vrátila. Citlivě rekonstruovaná budova zdařile zapadá do jeho malebného náměstí.

Je to škola rodinného typu, tedy malá, což má svoje velké výhody. Ztrácí se tu totiž anonymita velkého zařízení, kde nikdo nikoho osobně nezná. Právě to, že každá studentka i student jsou ve škole i na praxi v nemocnici takzvaně na očích, přispívá ke kvalitní přípravě budoucích zdravotních sester. Všichni vyučující si kladou za cíl všestranné působení na studentky, už nestačí, aby byly jen dobrými odbornicemi ve svém oboru, ale musí být dobrými lidmi. O tom, že se tento cíl daří plnit, svědčí pochvalné dopisy pacientů.

Škola nabízí pro příští rok 1999—2000 možnost studia oboru všeobecná sestra ve čtyřletém denním studiu s maturitou (budou otevřeny 2 třídy) nebo v pětiletém dálkovém studijním oboru, rovněž ukončeném maturitou.

Uchazeči o studium budou přijati bez přijímacích zkoušek, pokud součet známek za obě pololetí 8. ročníku ZŠ z předmětů Čj, Mat, Aj (nebo Nj) a Př bude menší nebo roven číslu 20. Ostatní uchazeči vykonali písemnou přijímací zkoušku z Čj a ústní pohovor na téma zdravotnické profese.

Nejlepší studentky mohou po ukončení studia na naší škole pokračovat ve studiu na vysokých školách, případně na vyšších odborných školách.

Po zakončení studia maturitní zkouškou se nabízejí široké možnosti uplatnění i pro ostatní studentky. Jedná se především o pracovní příležitosti ve státních i soukromých zdravotnických zařízeních jako sestry u lůžka, či v ambulantním provozu nebo u praktických lékařů, v léčebnách, u dětí i dospělých.

Příprava však nekončí nástupem na první pracoviště. Následuje jednoletá nástupní praxe a teprve po jejím ukončení se nové sestřičky rozhodnou pro konkrétní obor, který si mohou ještě rozšířit dalším vzděláváním v Doškolovacím ústavu v Brně. Tím dosáhnou nejvyšší specializace ve svém oboru, což je obdoba atestace.

Náplň studia na naší škole tvoří jednak všeobecně vzdělávací předměty (český jazyk, matematika, chemie, cizí jazyk aj.), dále pak předměty odborného charakteru. Sem patří například ošetřovatelství, psychologie a pedagogika, chirurgie, interna, pediatrie a další.

Teoretickou část přípravy doplňují odborné praxe na pracovištích Okresní nemocnice v Novém Bydžově a v průběhu čtvrtého ročníku na vybraných stanicích Fakultní nemocnice v Hradci Králové.

Kvalitní práci pedagogů usnadňuje i velmi pěkný interiér a vybavení školy. Jsou to dvě odborné učebny s moderním nemocničním zařízením, kde se studenti připravují na své praktické působení v nemocnici. Právě zde skládají studentky na konci druhého ročníku tzv. malou maturitu, která je opravňuje ke vstupu do nemocniční praxe. Ve škole se také nachází počítačová učebna. Výuce výpočetní techniky je tu věnována patřičná pozornost, protože v budoucnu bude počítač nedílným pomocníkem v práci moderní zdravotní sestry. Vedle počítačů třídy PC se studentky mohou setkat i s počítači Macintosh. Přesto, že má škola problémy s prostorem, výuka laboratorních prací probíhá ve specializované, dobře vybavené učebně chemie. Důležitá je také kvalitní výuka cizích jazyků, vedle povinného latinského jazyka si studenti mohou vybrat povinně volitelný německý nebo anglický jazyk. Navíc studenti dálkového studia si mohou letos nově zvolit ruský jazyk.

Ke studiu neodmyslitelně patří knihovna, kde studenti i učitelé mohou pracovat s odbornou literaturou i s beletrií. Škola však dbá na rozvoj studentů nejen po stránce odborné a morální, ale i fyzické. V suterénu budovy byla nemalými náklady vybudována posilovna, kterou mohou budoucí sestry ve svých volných chvílích navštěvovat, podobně jako klubovnu, která se nachází v sousedství posilovny.

Škola pro studenty připravuje také řadu sportovních a kulturních akcí, včetně lyžařského výcviku, sportovně-branného kurzu a zájezdů do zahraničí, kterých se v průběhu čtyřletého studia postupně zúčastní všechny studentky a studenti. Pokud vás zaráží, že zde studují i studenti, nejedná se rozhodně o nepřesné nebo nesprávné informace. Skutečně se téměř v každém ročníku vyskytují dva až tři studenti, kteří mají po ukončení studia velmi široké uplatnění zejména v technických oblastech zdravotnictví.

Pro letošní rok plánujeme navázání spolupráce s některou zdravotnickou školou v Německu. Chtěli bychom tak formou výměnných pobytů zajistit pro naše studenty rozšíření jazykových znalostí a získání nových zkušeností a zážitků.

Další informace o studiu na Střední zdravotnické škole v Novém Bydžově můžete získat při osobní návštěvě, po předběžné telefonické dohodě na čísle 0448/22439, nebo na elektronické adrese szs@nb.czcom.cz.

Střední odborné učiliště Hlušice

Střední odborné učiliště Hlušice je školským zařízením zřízeným Ministerstvem zemědělsví České republiky. Hlavním úkolem školy je příprava žáků v zemědělských a potravinářských učebních a studijních oborech a žáků připravujících se v učebních oborech sloužících pro přípravu pracovníků ve službách, zejména pro venkovské regiony. Vlastní areál školy se nachází v nedalekých Hlušicích a odloučené pracoviště také nalezneme v Hradci Králové-Březhradě.

V areálu SOU Hlušice, takřka pod jednou střechou, objevíme nejen řadu odborně vybavených školních učeben, ale i všestranně zařízené dílenské prostory včetně diagnostické dílny, autotrenažérů a svářečské školy, ne-

Pokračování na s. 12

Dokončení ze s. 11

chybí však ani pracoviště pro měření emisí benzinových i naftových motorů a SOU se může pochlubit také stanicí technické kontroly pro traktory. Své první kroky za volantem motorového vozidla uskuteční žáci autoškoly na přilehlém prostorném autocvičišti.

Na ty žáky, kteří nemohou denně dojíždět, čeká v Hlušicích domov mládeže, jenž je zčásti umístěn v budově zámku, zčásti v nové přístavbě. K novějším objektům patří také velká sportovní hala sloužící nejen k výuce tělesné výchovy a sportovnímu vyžití žáků v době mimo vyučování, ale tělocvična slouží i široké sportovní veřejnosti a probíhá zde řada různých sportovních akcí a turnajů. Obrázek sportovního vybavení školy by nebyl úplný, kdybychom zapomněli na sportovní hřiště v zámeckém parku, saunu a posilovnu. Ubytovaní i dojíždějící žáci pak po učebních, pracovních i sportovních výkonech doplní novou energii ve školní jídelně, která je nepostradatelnou součástí každé školy.

Odloučené pracoviště SOU Hlušice, které zajišťuje odborný výcvik řeznických učebních oborů, má svá pracoviště v oddělení masa a uzenin obchodního domu Tesco Stores a. s. v Hradci Králové, u zavedené řeznické firmy Nosek v.o.s. Hradec Králové a některá učební témata absolvují žáci v závodě Vamberecké maso a uzeniny. Od školního roku 1999—2000 budou zájemci o tento obor moci vykonávat odborný výcvik též u firmy Pecina v Pardubicích. V době odborného výcviku mohou být žáci ze vzdálenějších míst ubytováni na domově mládeže na Březhradě.

V současné době nabízíme žákům 9. ročníků základních škol možnost vyučení v některých autooborech, jako je obor „Automechanik" a „Autoelektrikář", dále v oboru „Opravář zemědělských strojů" a „Farmář" a v neposlední řadě v již zmiňovaných oborech „Řezník - uzenář se zaměřením na výrobu nebo na prodej". Pro toho, kdo má blízký vztah k zemědělství a chce zakončit své studium maturitou a zároveň být i vyučen, se nabízí čtyřletý studijní obor „Zemědělský podnikatel". Absolventi učebních oborů mohou dále získávat nové znalosti a rozšiřovat své vědomosti ve studijních oborech „Podnikání v technických povoláních" (určeno především vyučencům v oboru automechanik, řezník - uzenář, drůbežář) a „Podnikání v oborech zemědělství a lesního hospodářství" (pro všechny absolventy zemědělských učebních oborů). Naše škola je pro výuku výše uvedených učebních a studijních oborů komplexně vybavena a v rámci okresu Hradec Králové je jediným zařízením vychovávajícím pracovníky pro zemědělskou prvovýrobu. Škola nabízí řadu nadstandartních podmínek v učebních i studijních oborech, což má za následek vyšší kvalitu absolventů. SOU rozvíjí rozsáhlou hospodářskou činnost v oblasti ubytovacích služeb, v servisní, vzdělávací a obchodní činnosti. Pravděpodobně každý z vás už někdy

potkal na silnici některý z našich autobusů nebo jste služeb naší autobusové dopravy již sami využili.

Avšak nejenom studiem živ je žák, a proto vyvíjí škola také řadu aktivit v rámci své mimoškolní činnosti. Každý si může vybrat z bohaté nabídky především sportovních zájmových kroužků, jako je basketbal, házená, nohejbal, florbal, lední hokej, plavání, stolní tenis. S tím úzce souvisí fakt, že na SOU má své sídlo i školní sportovní klub pod názvem Regionální mládežnický sportovní klub Cidlina, ve kterém jsou sdruženy oddíly kopané, odbíjené a ragby, v nichž působí kromě žáků školy i mládež jiných středních škol a základních škol.

V nedávné době, ve školním roce 1996—97, se podařilo po několika letech sporů vyřešit restituční nárok ing. Diviše Czernina na část budov a některé přilehlé pozemky. Krajský soud v Hradci Králové svým rozhodnutím zamítl původní rozhodnutí Pozemkového úřadu v Hradci Králové o vydání některých budov a pozemků.

Škola má své nezastupitelné místo i v kontextu života obce Hlušice, poskytuje místnímu obyvatelstvu řadu služeb, namátkou jmenujme stravování, zásobování potravinami prostřednictvím učňovské prodejny umístěné též v areálu školy, ale přináší zaměstnání také řadě místních obyvatel.

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště v Novém Bydžově

V oblasti Nového Bydžova a Chlumce nad Cidlinou působilo až do roku 1998 Střední odborné učiliště v Novém Bydžově a Střední odborná škola v Chlumci nad Cidlinou. Z rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky došlo ke splynutí obou škol v jeden právní subjekt s názvem Střední odborná škola a Střední odborné učiliště v Novém Bydžově. Škola se může pochlubit novými středisky určenými pro odborný výcvik, která byla v roce 1998 zkolaudována. Vlivem spojení obou škol v jeden právní subjekt jsme se stali školou komplexní v zajištěnosti jak teoretické, tak i praktické výuky v celé skladbě učebních oborů. Vyučované obory jsou v souladu s požadavkem trhu práce v regionu. V současné době je o tyto profese velký zájem jak u rodičovské veřejnosti, tak i příslušných podniků a firem.

Škola zajišťuje komplexní výuku v těchto učebních oborech:

Automechanik — teoretická výuka i odborný výcvik je zajištěn v Novém Bydžově. V objektu odloučeného pracoviště Na Švarcavě má škola vlastní autoservis, zajišťující veškeré opravárenské služby pro automobily všech typů a značek. Středisko je vybaveno nejmodernějším špičkovým diagnostickým zařízením, zajišťuje i měření emisí, přípravu vozidel na STK a komplexní pneuservis včetně vyvážení kol. Uchazeč získá řidičské oprávnění skupiny „C".

Instalatér — veškerá výuka je zajištěna v Novém Bydžově. Zaměření oboru je nejen pro vodoinstalatérské práce, ale i na činnost topenářskou a plynárenskou.

Strojník pro stavební stroje — charakteristikou tohoto oboru je obsluha, řízení a údržba stavebních strojů při provádění stavebních prací. Uchazeč získává strojní průkaz na těžkou mechanizaci a řidičský průkaz skupiny

„C". Veškerá výuka probíhá v Novém Bydžově.

Autoelektrikář — hlavním zaměřením je údržba, seřizování a opravy elektrické instalace a elektronických prvků na motorových vozidlech. Výuka probíhá v Novém Bydžově.

Klempíř pro strojírenskou výrobu, opravy karosérií — charakteristickým znakem jsou opravy a výměny dílů karosérií motorových vozidel. Uchazeč získává průkaz pro svařování plamenem, popř. řidičský průkaz skupiny „C". Teoretická výuka a odborný výcvik je zajištěn v Novém Bydžově.

Elektromechanik pro stroje a zařízení — obor je zaměřen na opravy elektrospotřebičů, převíjení motorů, sestavování a údržbu elektrických strojů a elektrické výzbroje všeho druhu. Výuka je zajištěna v Novém Bydžově.

Elektromechanik pro rozvodná zařízení — hlavním zaměřením je montáž instalace, zkoušení a údržba elektrických sítí domovních a průmyslových objektů. Teoretická výuka je zajištěna v Novém Bydžově, odborný výcvik na smluvních pracovištích u elektrikářských firem v dané oblasti.

Kuchař - číšník, kuchařka - servírka — hlavním zaměřením je příprava jídel, stolování a obsluha zákazníků ve veřejném a závodním stravování i v restauračním zařízení. Teoretická výuka je zajištěna v Novém Bydžově, odborný výcvik na smluvních pracovištích restauračních zařízení v dané oblasti.

Cukrář - cukrářka — tento obor je zaměřen na přípravu a výrobu cukrářských výrobků všeho druhu. Teoretická výuka probíhá v Novém Bydžově, odborný výcvik ve vlastní výrobně v Chlumci nad Cidlinou.

Krejčí - krejčová pro dámské oděvy — obor je zaměřen na přípravu a šití společenských a vycházkových oděvů. Teoretická výuka je zajištěna v Novém Bydžově, odborný výcvik v Chlumci nad Cidlinou.

Švadlena pro oděvní konfekci a prádlo — hlavním znakem oboru je výroba dámského, pánského a ložního prádla, dětského oblečení a lehké konfekce. Teoretická výuka je zajištěna v Novém Bydžově, odborný výcvik v Chlumci nad Cidlinou.

Vzhledem k finančnímu zabezpečení provozu školy, zkvalitnění teoretické a praktické výuky, která probíhá na nejmodernějších strojních zařízeních, přistupuje vedení školy k tomu, aby veškeré činnosti byly zaměřeny na služby pro veřejnost v rámci produktivní práce, uzavírání zakázek na opravárenské činnosti a prodej vlastních výrobků.

Mgr. Josef Rosůlek,
ředitel SOŠ a SOU

MARIE ALŽBĚTA NOVÁKOVÁ - NEVYJELOVÁ

* 16. 10. 1910 v Novém Bydžově - † 5. 11. 1998 v Brně

V roce 1910 na den sv. Havla spatřila světlo světa v našem městě Mařenka Nevyjelová, dcera novobydžovského gymnaziálního profesora a uherskohradišťské maminky Elišky.

Přešlo necelých pět let a po tragické smrti profesora Bohumíra Nevyjela na frontě 1. světové války se mladá vdova s dětmi vrací ke své rodině do Uherského Hradiště. Marie tu studuje na gymnáziu a už tehdy se v prvních verších vrací k rodnému městu.

Ve svém pohnutém životě prožila nejen opravdové štěstí, ale i velmi smutné chvíle. „Hlubinu bezpečnosti" hledala a nacházela ve vzpomínkách na dětství a na nezapomenutelného otce.

V kruhu známých a slavných osobností — malířů, spisovatelů, hudebních skladatelů a uměleckých kritiků — v Praze, Paříži, Římě, Benátkách, Athénách, v Brně i jinde provázely ji stále zážitky vnímavého děvčátka, které později tak neopakovatelně vyjádřila v poemě Bydžovská brána.

Rodnému městu a jeho muzeu věnovala nejen svoje rukopisy a otcovu pozůstalost, ale i četné cenné obrazy a umělecké předměty, které v pamětní síni profesora Nevyjela připomínají a i do budoucna budou připomínat památku zvěčnělého otce, obětavého pedagoga, hudebního skladatele a všemi uznávaného činovníka kulturního života města, zejména sbormistra zpěváckého spolku Lubor - Ludiše.

Paní Marie Alžběta Nováková ve své skromnosti byla proti větší publicitě svého mecenášství a dárcovství. Vzácnými lidskými vlastnostmi, vztahem ke svým předkům a rodnému městu si získala trvalou úctu a právem byla jmenována čestnou občankou města Nového Bydžova.

Přes těžké onemocnění v posledním období života nepřestala myslet na své rodné město, na své Bydžovany.

5. listopadu srdce paní Marie Alžběty Novákové - Nevyjelové dotlouklo. Při rozloučení se zesnulou v obřadní síni brněnského krematoria dne 16. listopadu jsme jí vzdali poslední hold — věncem položeným starostou Ing. Pavlem Loudou a slovy rozloučení.

V závěru smutečního projevu zazněly i verše z pera zemřelé:

Vylezte, slova poschovávaná
po kapsách všedních dnů.
Vyskočte ze tmy, až zazní hrana,
ať jak svůj žold vás popadnu
a nepustím vás před odchodem z domu,
jenž bez nás studil jako věčný led
a chvěl se listím vyvrácených stromů.

I když jdu z něho naposled,
jaký to svátek, jaké hody bohů,
jaká to hudba pro můj lidský sluch.
V té chvíli se snad přiblížíme Bohu:
Když slovo víc je nežli chléb a vzduch,

když slovo vše je: Začátek i Konec,
v prostorách času milník bludných cest,
které se končí . . .
Kdo rozhoupal zvonec?
Poslední slovo? Nebo paže hvězd?

Odešel člověk, jehož vztah k rodišti zůstane trvalým pomníkem lidské nezištnosti, obětavosti a pokory a jedinečným příkladem i pro ty, kteří budou přicházet do muzea v době, kdy už my tu nebudeme . . .

Jaroslav Prokop

Zkušenosti z handlu

Již Komenský věděl, že sedět pouze nad knížkou k dosažení dobrého vzdělání nestačí. Je třeba rozhlížet se, poznávat, vyzkoušet si naostro, co škola člověka naučila. Věděli to i naši dědečkové a babičky, v době jejich mládí se tomu říkalo „být na handlu".

Novobydžovské gymnázium každoročně umožňuje skupině studentů prožít týden v německém městečku Hofheim, které leží nedaleko Frankfurtu nad Mohanem. Letos díky iniciativě paní profesorky Lauterbachové a pana profesora Brandejse odjelo 21. října patnáct z nás, žáků 5. C, na pozvání ředitelství Main-Taunus-Schule Gymnasium Hofheim do Německa.

Náš pobyt zahrnoval jak účast na vyučování, tak výlety a exkurze, návštěvu divadla, společný večírek či individuální program připravený hostitelskou rodinou.

Dva dny jsme chodili s našimi německými kamarády do školy a dokonce jsme se blýskli svými vědomostmi z fyziky, chemie či matematiky. Společně jsme strávili jeden den ve Frankfurtu nad Mohanem, kde jsme při prohlídce města střídavě zkoušeli naše tlumočnické schopnosti. Exkurze do firmy Polar-Mohr, která vyrábí špičkové stroje na řezání papíru, byla však jazykově nad naše síly. Tam musel náš pedagogický doprovod trochu pomoci. Avšak při společném večírku jsme jazykové bariéry nepociťovali vůbec. K dobré atmosféře přispěli organizátoři řadou zábavných her, hudbou i zajímavým prostředím „Jugendhausu" — budovy sloužící mladým lidem a jejich zájmům.

Velmi příznivý dojem na nás udělal historický střed města s neopakovatelnou atmosférou vydechovanou precizně restaurovanými hrázděnými stavbami, které skrývají složitý systém podzemních chodeb a sklepů, v nichž se uchovávalo víno. Ač se to dnes již zdá téměř nemožné, život za zdmi pestrobarevných domů nebyl příliš růžový, neboť — jak nám sdělila průvodkyně — na malém prostoru se často tísnilo přes 10 lidí, z nichž řada nemohla spát na vlastní posteli z prostého důvodu — nevešli se tam.

Rozmanitý program čekal na řadu z nás i o víkendu v rodinách. Hostitelé nám ukázali řadu zajímavostí z okolí Hofheimu a Frankfurtu (frankfurtské letiště, muzea, nechybělo plavání, návštěva mistrovského zápasu v odbíjené či filmového představení). Nedělní večer jsme strávili společně na moderně pojatém divadelním představení Shakespearova Romea a Julie v honosné budově wiesbadenského divadla a zaslouženým potleskem jsme odměnili výkony herců.

Závěrečné foto a loučení na hofheimském nádraží uzavřely vydařený pobyt novobydžovských gymnazistů v rodinách německých studentů. Věříme, že červnové pokračování výměny v našem městě bude neméně úspěšné.

Za laskavého přispění paní prof. Lauterbachové a pana prof. Brandejse sepsala Pavlína Dymešová studentka 5.C

SLAVNOSTNÍ KONCERT K POCTĚ EMY DESTINNOVÉ

1878 - 120 let - 1998

Dne 11. října 1998 se v Husově sboru Církve československé-husitské v našem městě uskutečnil výjimečný koncert na počest 120. výročí narození významné české pěvkyně a vlastenky EMY DESTINNOVÉ. Na pozvání Občanského sdružení Na podporu kultury v Novém Bydžově a Klubu Emy Destinnové se představili našemu publiku pan Ivan Kusnjer - sólista opery Národního divadla v Praze - zpěv a pan Aleš Bárta - sólista Českého rozhlasu - varhany. Pan Ivan Kusnjer je považován za nejvýznamnějšího současného barytonistu, pan Aleš Bárta je předním českým varhaníkem.

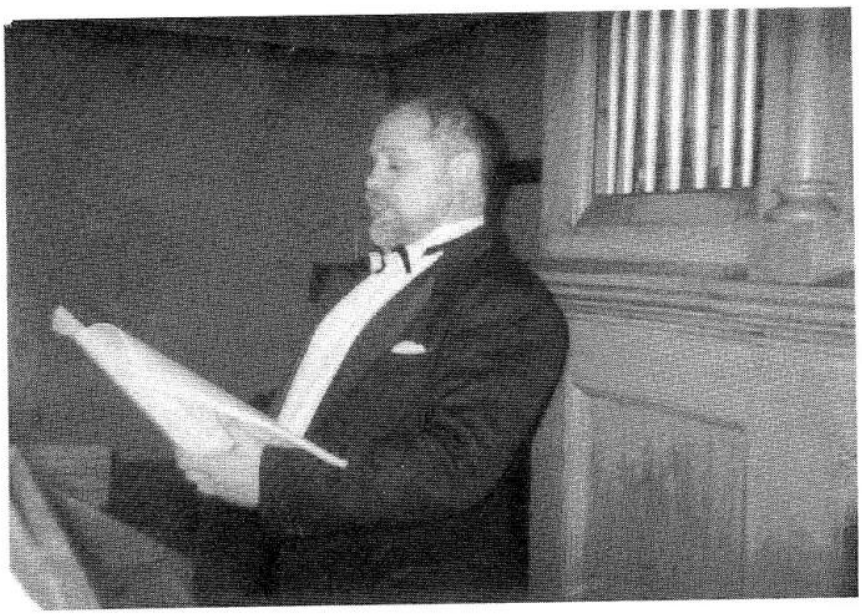
*

Koncert slovem provázel pan Dr. Jan Králík, CSc. - hudební publicista, jeden z největších znalců života Emy Destinnové, a to jak uměleckého, tak soukromého. Jeho zásluhou byly v r. 1994 vydány téměř všechny nahrávky hlasu Emy Destinnové na kompaktní disky. Tyto písně a árie sbíral celých 25 let téměř po celém světě. Je také překladatelem básnického díla Emy Destinnové „Sturm und Ruhe" (Bouře a klid), které psala Ema Destinnová za svého prvého angažmá v Berlíně. Tyto překrásné básně byly vydány v r. 1995 zásluhou Klubu Emy Destinnové v Jindřichově Hradci.

Děkujeme umělcům, děkujeme hlavní organizátorce koncertu a předsedkyni Klubu Emy Destinnové v Novém Bydžově paní Dagmar Kučerové, děkujeme předsedkyni Občanského sdružení Na podporu kultury v Novém Bydžově paní ing. Marcele Česákové, děkujeme faráři Církve československé-husitské panu Václavu Žďárskému a Radě starších za propůjčení prostor kostela, kde se všechna ta krása ještě více znásobila.

Hlavní dík ale patří sponzoru OPEN SOCIETY FUND Praha, bez kterého by se tento nezapomenutelný koncert nemohl uskutečnit.

N. M.

Sólista opery Národního divadla v Praze Ivan Kusnjer

Foto Vendula Hingarová

O VRATNÝCH TRANSFORMACÍCH RELACÍ SE ZVLÁŠTNÍM ZŘETELEM K POJMU MERENDA

Prof. RNDr. Bohdan Zelinka, DrSc.

Proč jsem se rozhodl napsat do Novobydžovského zpravodaje? Inu, jsem novobydžovský rodák a celý svůj produktivní věk jsem strávil na vysoké škole. A hlavně jsem pamětníkem merendy — dokonce té 128. v roce 1946, kdy jsem byl ovšem šestiletým dítětem. Viděl jsem toho tehdy poměrně dost — volbu pantáty a panímámy, fotbalový zápas mezi mediky v bílých pláštích a právníky v talárech, švestkový výlet, zahradní slavnost v Bromovského zahradě a na ní rybolov na suchu s plechovými rybičkami, vítání nejprve „cizinců" a později opravdových cizinců. Vzpomínky šestiletého dítěte jsou však nutně matné a někdo, kdo byl tehdy starší (a ovšem dosud je starší) než já, by o tom napsal nepoměrně lépe. Chtěl bych tedy jen ukázat, jak hluboký dojem může merenda v dítěti vyvolat. Nevěděl jsem tehdy ještě, jak vypadá první třída obecné školy, ale poznal jsem, že existuje určitá skupina lidí, kterým se říká studenti, a tito lidé se dovedou znamenitě veselit.

A o tom veselení jsem přemýšlel ještě potom, zvláště když jsem později poznal i jiné studentské tradice — tradice libereckých studentských mumrajů, které bohužel zanikly (výstižněji, i když gramaticky nesprávně, lze říci „byly zaniknuty") a dodnes se nevzkřísily. Každý se samozřejmě dovede veselit tím, že si zapne televizor a pustí si filmovou veselohru či pořad populárních komiků. Ne každý se však dovede bavit vlastní silou. A mezi těmi, kteří to dovedou, jsou především studenti. Proč právě oni?

Student je nucen neustále do sebe vstřebávat spoustu pojmů a hlavně spoustu vztahů mezi nimi, matematicky řečeno relací. Stále se setkává s tvrzeními typu „Je tomu takhle a nejinak." Není divu, že občas potřebuje určitou úlevu. Potřebuje najednou říci: „Není tomu takhle, ale jinak." A čím je to „jinak" absurdnější, tím lépe. Vzniká změna ustálených vztahů, matematicky řečeno transformace relací, což je podstata humoru. Příkladem může být změna účelu některých předmětů. Na merendě roku 1946 se lékařský plášť i soudcovský talár měnily ve fotbalový dres. Letos se zednické kolečko měnilo v dopravní prostředek pro cestující.

Zdaleka však ne každá transformace relací je humorem. Čteme-li Zikmunda Wintera, dovídáme se, že i jiné společenské vrstvy pociťovaly potřebu občasné transformace relací. Pražské láryně čili panečnice měly jeden den v roce, kdy se bujně veselily v ulicích a měly právo uchvátit jednu dívku z počestné měšťanské rodiny; ta se pak musela navždy stát jednou z nich. To má ovšem daleko k humoru, natož

pak ke studentským merendám; chybí zde totiž jedna důležitá vlastnost, která je nutnou podmínkou k tomu, aby transformace relací mohla být humorem. Tato transformace musí být vratná, tedy taková, aby se po určité době transformované relace mohly vrátit do původního stavu a nezanechaly trvalé následky (s výjimkou příjemných vzpomínek). Legrace nemůže trvat věčně — to by se nám pěkně zprotivila. Medik, který hrál v bílém plášti merendní fotbal, musí opět obléci tento plášť a se vší vážností se v něm odebrat do pitevny. Merendní Lajdáci, Lajdačky, Soníci a Sonice se musejí stát studenty gymnázia a trpělivě zase memorovat „mastek, sůl kamenná, vápenec, kazivec..." či „Úpa, Metuje, Orlice, ..." A humor také musí být laskavý; nepatří k němu hrubé zesměšňování a urážení. Jak bylo řečeno, nemá zanechat trvalé následky, ať už by to byl něčí pocit hořkosti či ještě něco horšího. A proto je humor vratnou transformací relací.

A zde bych chtěl říci, že student by měl být věčným studentem. Vím, že toto označení se obvykle považuje za hanlivé. Nemyslím tím však toho, kdo stále není schopen složit zkoušky. Myslím tím toho, kdo se nespokojí tím, co mu dala škola, a neustále touží se dál vzdělávat. A takovéto věčné studentství také znamená věčný smysl pro humor. Asi mi nebudete věřit, ale i takoví matematici mají smysl pro humor a dovedou si vytvářet humor i ze své vědy, tak mnohými považované za suchou a nezáživnou.

Novobydžovské merendy nebývaly jen záležitostí studentů. Za své je brali i studenti bývalí — novobydžovští občané, kteří dokázali být věčnými studenty. Patřil k nim i můj otec, okresní soudce. Rozhodně si nemyslel, že by jeho soudcovská důstojnost utrpěla jeho účastí spolu se studenty v závodě v jedení švestkových knedlíků.

(K tomu ještě malá poznámka: Sliboval jsem si, že pokud se uskuteční 130. merenda a já se toho dožiji, budu v tomto následovat otcova příkladu. Merenda byla, já jsem se jí dožil. Místo knedlíků však byly špagety a dalo se tušit, že se chystá nějaká opravdu čertovská transformace relací. Váhal jsem, ale nakonec jsem slib splnil.)

Chtěl bych novobydžovským studentům popřát, aby je milé vzpomínky na merendu provázely dalším všedním životem, a to i po maturitě nebo po promoci. Přeji jim, aby zůstali věčnými studenty s neustálou touhou vstřebávat do sebe relace i s touhou tyto relace vratně transformovat pro radost sobě i druhým.

Vivat merenda!

Vivant sequentes!

Městské muzeum v Novém Bydžově získalo v roce obnovené merendy celou řadu památek, které významně obohacují rozsáhlý fond této starobylé studentské slavnosti pořádané v našem městě už před polovinou 18. století. Zvláštní poděkování patří nejvýznamnějším dárcům - panímámě 129. merendy paní Evě Podlipné - Kohlerové a pantátovi téže merendy panu Ing. Janu Maškovi. Některé z darovaných památek spolu s dalšími unikátními exponáty mohou návštěvníci do poloviny příštího roku vidět na výstavě VIVAT MERENDA!, kterou muzeum připravilo na počest 130. merendy.

J. P.

ZA STARÝCH ČASŮ

Ing. J. Provazník

Kapitola pátá,
v níž se dovídáme, kterak to vypadalo u nás a u Veselých a jaké zvuky bylo slýchat za Klapkovou zdí, item o mrkajících brýlích, mém karambolu a prvním výstupu známé altistky, jakož i o kývajícím se obrázku, a v závěru se nám dostane z půdního okénka vyhlášení vskutku neodvolatelného

2. část

Když tedy našinec vyšel z naší síně, mohl pozorovat život, který se odehrával na našem dvorečku a v jeho nejbližším okolí. Po levé ruce měl Klapkovu zeď, za níž se ozývaly hlasy domácího zvířectva, kvokání slepic, cupot králíků a občasný protivný štěkot věčného psiska Bjuty. Bylo slyšet — a skoro vidět — pana Klapku, jak se jeho tělnatá postava kolébá, kterak si vyzpěvuje:

„Ěéé-éé-éé," a po nádechu, „Ěhéé, éhé, éhé," a mezi zuby, „ssss-ssss — na puť, puť, puuť ... ssss — ssss ... tak jakpak to tu máte, milánkové ... Ěhéé — éhéé — lehneš, Bjuto! — ssss — ssss ..."

Coural jsem se po dvorku, po levé ruce dřevníky, po pravé plot malé zahrádky. Hele, u pumpy maminka zatahuje necky a voda z nich čůrkem vytéká rigolem do kanálku u záchodu. Sedl jsem si na bobek a začal stavět hráz a na vedlejším dvorku, u bidla, které vedlo blízko podél našeho plotu, klábosila paní Veselá s paní Tomanovou.

„... A Bédička pořád na stejném místě?"

„I pořád ..."

„Inu jo, každý se musí nějak živit," mínila paní Veselá, jsouc zavěšena jednou rukou za bidlo.

Z průjezdu od Antošů se ozval hluk, bouchnutí dveří a dupot holinek: pan Antoš šel po vedlejším dvorku. U záchodu si odplivl, vpravo houkl do dílny na tovaryše a učně, a když míjel ženské, zahučel: „Dobrýtro!"

„Dobré jitro, pane mistr, tak jakpak jdou obchody?" zašveholila paní Veselá.

„Ale stojí to za hovno!" houkl pan Antoš za sebe a zmizel v průchodu mezi naším barákem a Tomanovou chalupou.

„Tak," zamrkala paní Tomanová, „a máte to!"

„Hulvát," ulevila si paní Veselá znechuceně.

Chvíli bylo ticho, jen z otevřených okének baráčku bylo slyšet pilování a hoblování prkének, harašení nástrojů a občasné odfrknutí ... Uprostřed té hráze udělám zašupovací stavidlo, rozhodl jsem se — a hele, Franc zpívá Marion!

„Marion, až budu sám na moři ..."

„Tak se kluku strachy posereš," vysypala ze sebe paní Tomanová sarkasticky bez mrknutí oka.

Paní Veselá se zahihňala.

Cernovlasá kučeravá hlava vykoukla z okna.

„Brejtro, paní domácí," pronesl ležérně Franc.

„Dobrý den! Tak na čempak hezkým pracujeme, Francínku?"

Franc se opřel rukama o rám okna, podíval se na vybranou oblohu a na sucho potáhl nosem: „No, na takovým aeroplánu ... má to bejt na takovou vejstavku ... možná, že z toho kápnou nějaký prachy."

„Notak vida, to je to hlavní!"

„Zlatý voči!" mrkla paní Tomanová, „a i kdyby káply, tak je, kluku sakramentskej, hned zas prošustruješ!"

Franc už zase zalezl, ozvaly se nástroje a pak zpěv:

„Zvadla růže, zvadla sama,
nejkrásnější jara květ, trárárá,
byla láskou oklamána,
tramtararárarára,
růže osmnácti let, cararárara ..."

Paní Veselá chvíli poslouchala a pak se zeptala: „Copak budete dneska vařit dobrého k obědu, paní Tomanová?"

„Ráchy," zamrkala paní Tomanová, „náš tátynek má rád ráchy!" Pan Toman byl Němec, to já věděl, byl zaměstnaný u Portyků a rozvážel uhlí a rád se napil.

„Řekni mi, hochu, prosím tě, copak to tu děláš, aby voda nemohla vodtejkat?" huhlala naše babička, která šla na záchod.

Zarytě jsem mlčel a sháněl kousek střešní tašky nebo dřívka na stavidlo.

„Ten zas bude prdět," ulevila si paní Tomanová.

„A vy ne?" smála se paní Veselá.

„Já tam mám ještě bramborový šišky s cibulkou od včerejška," ohražovala se paní Tomanová.

„I, já se taky nějak odbudu," mínila paní Veselá. „Máme tam od neděle ještě kousek vepřovýho, oškrábu pár brambor, udělám oukrop s česnekem, rozkrájím ňáký rajský jablíčko ..."

„... kousek cibulky s octem a pepřem ...," vpadla v náhlé inspiraci paní Tomanová.

„... a budeme se s Mirkem oblizovat až za ušima".

Babička vycházela ze záchodu.

„Koukej to uklidit, to ti povídám! Ať je u kanálku čisto!"

Neříkal jsem tak ani tak.

„Dobrý ráno, stará paní!"

„Ach, rač pámbu dát dobrejtro! Ráčej vodpustit, já jich ani neviděla."

„I copak na tom záleží! Jak se máte, co děláte?"

„I to vědi, darmo mluvit!"

„Pořád nějaká práce, že jo," soudila paní Veselá.

„Ba, ba, pořád."

„A my abysme šly taky něco dělat, ach jo!"

Paní Tomanová neříkala nic, jen se s obavami dívala k východu, jako by odtamtud tušila brzkou zkázu. Na Klapkově pavlači se ozvalo několik ran a dupot a pak táhlé zavytí. Paní Tomanová sebou škubla, jako kdyby ji píchl kudlou.

„Kuš, potvoro!" ulevila si.

„Jaruška nebo Liduška," hádala paní Veselá.

„Líba!" tvrdila paní Tomanová, „to má po starým. Von je taky pořád samý héé, éhé," parodovala.

Najednou se ozvalo hrčení.

Éro!

Rychle jsem vstal od rozdělaného vodního díla a točil se dokolečka.

Aeroplán letěl zrovínka nad naším dvorečkem a mířil k našemu záchodu. Honem jsem couval k pumpě, abych ho co nejdéle viděl, až se ozvalo zakopnutí o necky a pak žbluňknutí, následované bolestivým heknutím a vyděšeným zajíknutím, po němž se ozval strašlivý řev:

„Mamíííííéééhéé!!!"

Dvě ženské hlavy nakukovaly zvědavě přes plot. K té ošátkované, v níž mrkaly a zlomyslně blejskaly brejle, patřily dvě ruce zaklesnuté za okraj plotu.

„Eť, kluku," mrkaly pomalu brejle, „to sis namočil prdel!"

„Ale né," smála se paní Veselá, „to jsme se namočili, viď, Járinku!"

Odcházel jsem ze scény se vzteklým brekotem, zadek v hrsti.

„Kluk jde jak posranej," konstatovala jízlivě mrkající hlava.

Z pavlače mě provázel strašlivý jekot Líby ...

To tenkrát nikdo z nás nemohl tušit, že se tu po prvé nad naším smetištěm zkouší k nebesům vypínat skřehotavý zobáček budoucí významné altistky Libuše Salabové.

Tou dobou u nás bydleli Tauchmanovi. Pamatuji se na den, kdy se k nám stěhovali a nosily se všelijaké věci přes dvůr do prvního patra. Zvláště si vzpomínám na dva kluky, jednoho většího a druhého menšího, brýlatého; šli od vrátek a nesli veliké zavařovací sklenice, pod nimiž se prohýbali, jen hlavy jim vykukovaly a nohama hbitě mrskali. Když jsme se u kanálku před záchodem představovali, povídal ten větší: „Já jsem Míla a tohle je Jarka," a můj starší bratr odpovědel: „No, a já jsem Míla a tohle je Jarka". Všichni jsme byli z toho trochu vyjevení a já asi nejvíc. Oba kluci si byli dost podobní, oba měli modré oči a oběma se přirozeně vinuly světlé vlasy a oba byli trochu baculatí, neboť byli zdatní pijáci mléka. Starší Míla se mi ovšem jevil jako rozumnější, kdežto Jarka vypadal trochu legračně: trošičku za svými brýlemi šilhal, popotahoval občas svým drobným pórovitým nosem, na kterém se mu v drobných kapičkách objevoval pot. Míla byl asi tak starý jako můj starší bratr, Jarka byl o nějaký rok starší než já. S Jarkou jsem dávno ztratil spojení, s Mílou si občas píšu. Hoši měli ještě o dost starší sestru, ale na tu se nepamatuji a snad jsem ji ani neviděl.

Skoro právě tak málo jsem znal paní Tauchmanovou. Byla to vytáhlá, až hubená žena a měla patrně souchotiny. Záhy taky u nás zemřela a naše matka vyprávěla, že tu noc, kdy se tak stalo, bylo slyšet trojí zaťukání jakoby na desku protější kredence. Jako staršího prošedivělého a tělnatého muže, s vlasy sestřiženými spíše do ježka, jsem znal pana Tauchmana, který chodil o holi a spíše se belhal. Mně se jevil jako celkem hodný člověk, ale jistě se uměl rozkatit a kluky občas zlinýroval. Zvláště Jarka si výprask asi leckdy zasloužil, neboť byl práskaný ve vymýšlení všelijakých skopičin, jimiž napaloval svého tátu, a vždy vystupoval v roli nevinného. Jednou šel pan Tauchman s kluky na procházku kamsi ke Starému Bydžovu a v dobré víře jim ukazoval, co kde je. Jarka se otáčel kolem něho, ukazoval rukou a ptal se tak dlouho, co to je, až se starý táta zamotal do vlastní hole a natáhl se doprostřed silnice; na místě oba kluky střískal holí.

Jako pinkanterii bych mohl uvést příhodu, kterou mi před několika lety vyprávěl Míla Tauchmanů. Otec si prý přivedl do kvartýru ženskou, která se snad stala jeho družkou, a Jarka v příhodné chvíli přivázal k obrázku, který visel nad otcovou postelí, nit, již vedl k posteli, na které spali oba kluci — Jarka u stěny. V noci prý, jak začal otec „klátit", obrázek nad postelí se začal kývat. Pan Tauchman vstal a šel ke klukům a podezřívavě je pozoroval. Žádnou závadu na nich nezjistil, a tak šel pokračovat v započatém díle — a obrázek se znovu rozkýval... Už se nepamatuji, jak tento „čihošťský zázrak" skončil, ale představuji si, že jej starý pán objevil a nakonec Jarku vytáhl z peřin za krk jako králíka z kotce, a kluk že začal celý vyjevený vřískat — co je, co se děje, já za nic nemůžu —, zatímco si Míla, celý ohnípaný a v předtuše výprasku, protírá oči.

Tohle se ale muselo stát o nějaký rok později, kdy Jarka už měl z různých věcí „rozum"; u nás už nebydleli a žili kdesi na bacandě.

Osud si některé lidi vybírá jako své komické hrdiny. Kdysi — podle vyprávění kluků — to ještě nežili u nás ale kdesi v pohraničí ,— se Jarka motal kolem jakési studny; spouštěl džber a klika rumpálu se mu vysmekla z ruky. Klika se roztočila ukrutnou rychlostí a v tom kvaltu ho cvakla do čela. Kluk se svalil a zůstal ležet, zatímco mu na čele vyrůstala obrovská boule. Pak se sesbíral a motal se pryč a v mrákotách breptal pořád dokola: „Ta rána, to byla rána," a držel se za hlavu. Jindy se motal kolem lanovky a o polední pauze si vlezl do vozíku, a protože se mu tam pěkně leželo, tak tam usnul. Ale lanovka popojela a kluk začal vřískat nad propastí. Dnes je snad vedoucím hotelu v nějakých lázních a zdá se, že na tohle zaměstnání měl už v dětství správně zaděláno.

Pan Tauchman byl železniční zřízenec ve výslužbě. Po ránu měl ve zvyku chodit po baráku, v zimě v dlouhém nádražáckém kabátu s řadou lesklých knoflíků. Občas přišel i k nám do světnice, kde spal Sláva s babičkou, která tou dobou už také běhala někde po dvorku, štípala dříví nebo zatápěla pod pecí. „Slávečku, vstávejte, babička už šmrdolí," ohlašoval, čímž mínil, že „točí zmrzlinu". V zimě přicházel s rozsvícenou nádražáckou lucernou, přitáhl si k posteli židli, odložil lucernu na podlahu, sedl si, naklonil se k bráchovu uchu, cosi mu šeptal a pak se zvrátil do opěradla židle a oba se nevázaně řehtali... Tauchmanovi u nás však dlouho nepobyli.

V roce 1933 na podzim se k nám stěhovali Rejdovi a z toho důvodu se děly v domě velké změny, které v době krize měly ulehčit zvýšeným nájmem finanční potíže rodiny. Šnáblovi a Tauchmanovi dostali náhradní byty, paní Ryšánková přestěhovala své hokynářství do baráku paní Veselé a my jsme adaptovali její krámek na cukrářský krám a velký krám jsme vyklidili. Vyklidili jsme také pokoj v prvním patru a přestěhovali nábytek do bytu Šnáblových. Rejdovi měli konfekci, pobyli u nás však jen rok či dva a stěhovali se do Skutče. Po nějaký čas zůstaly horní byt a dolní krám nevyužity a pak se u nás vystřídalo několik partají a později i několik firem. Nakonec u nás zakotvila rodina Gajeckých, kdežto my jsme opět obsadili svůj původní horní pokoj. Gaječtí měli konfekci, ale tu potom přemístili jinam a u nás si ponechali jen byt. Ve velkém krámě bylo pak instalatérské zboží a potom se tam dokonce také stloukaly a skladovaly rakve — nebo tomu bylo v časové následnosti naopak — nevím už.

Rodinu Rejdových — jak se říká — pánbůh miloval, protože ji křížkem navštěvoval. Měli čtyři děti, tři děvčata a jednoho chlapce. Nejstarší Jarmila byla o něco mladší než náš Sláva a měla souchotiny, na které také za několik let zemřela. Byla snad až příliš štíhlá, světlovlasá, spíše veselé letory a vzhledem bych ji přirovnal k mojí mnohem pozdější švagrové — olympionistce Boženě Srncové. Mezi ní a mým nejstarším bratrem byly jisté sympatie; on před ní vystupoval jako mladý vědoucí muž, kdežto ona ještě zpola naivní, ale dospívající v mladou oduševnělou ženu, ho s jemnou koketerií a ironií škádlila a zlobila jej bouřlivým dívčím smíchem, do něhož se občas mísil zlovestný kašel...

Jiřina, mladší sestra Jarmily, mi dnes tak trochu připomíná Hanu Maškovou nebo Hanu Vítovou v mladším vydání. Byla zaoblenější než její sestra, v plném obličeji měla veselé tmavé oči a tmavé vlasy měla zastřiženy do ofiny. Byla o něco mladší než můj starší bratr a také mezi nimi vznikla jakási náklonnost. Z její strany to bylo veselé kamarádství, avšak z jeho strany — jak rozpoznala a usoudila naše matka, když o tom mnohem později vyprávěla — jiřina byla první Mílova velká láska.

Na jejich bratra — Frantu — který byl o několik roků starší než já, se moc nepamatuji a on sám se na mě díval trochu spatra a s despektem, což mu ani nezazlívám, ani se tomu nedivím; spíše se táhl za Mílou. Myslím, že byl světlovlasý a že měl podlouhlý obličej, a když se na vás díval, jeho plné vlhké rty byly pootevřeny a světlé oči na vás zíraly trochu bezvýrazně.

Marta, nejmladší ze sourozenců, byla snad o něco starší než já a vlastně jsem se s ní pořádně nikdy nesetkal. Já si myslím, že to byla tichá, bohulibá domácí panenka a maminčina hodná holčička.

A já? Co já! Já byl bez hormonů, které by mnou cloumaly, a nezbedný Cupido marně vystřeloval své šípy do rozpjatých peruťí, jimiž mě objímal můj andělíček strážníček.

Na pana Rejdu a paní Rejdovou se rovněž nepamatuji. Pan Rejda byl spíše vyšší člověk a churavěl se srdcem. Paní Rejdová byla solidní tichá paní a nepamatuji se, že bych se s ní kdy na dvorku setkal — asi mě tehdy nezajímala. Přistěhovali se, tuším, z Prahy a myslím si, že to bylo právě kvůli panu Rejdovi a Jarmile, proč se uchýlili na klidný a snad zdravější venkov. Hledali-li zde zdraví, hledali je marně; pan Rejda u nás záhy zemřel a Jarmila ho za několik let následovala.

Ale smutný osud této rodiny a tiché soucítění domácích lidí nedokázaly narušit bezstarostnost mládí a náš dvorek byl častým svědkem jeho smíchu a výskotu. Já ovšem, jako malý „autsajdr", jsem musel stát většinou

Pokračování na s. 18

Dokončení ze s. 17

stranou a nemohl se míchat mezi starší, a tak jsem byl spíše jen pozorovatelem jejich her. Mám dojem, že i nejstarší bratr, vzhledem k jeho kmetskému věku a vážnosti jeho perzóny, se účastnil jen některých zábav a takových her, jako byl třeba „volejbal". — Můj bože, copak se dalo o něčem takovém mluvit na takovém plácku? Je známou věcí, že s přibývajícím věkem se věci kolem člověka scvrkávají, ale tenkrát bylo možné leccos. Takové hry, jako „škatulata hejbejte se", „kořata" nebo „zabubnovávačka", byly sice pro děti, ale kluci i děvčata si při nich dost užili.

Hra „na kořata" mi připadala dosti zajímavá a napínavá. To se nadělalo v jedné řadě za sebou tolik důlků („kamb"), kolik bylo hráčů, pro každého jedna, a pak se v téže čáře, z jedné nebo z druhé strany nakuloval tenisový míček tak dlouho, dokud nezapadl do jednoho z důlků. Všichni hráči byli napjatě nakročeni u svých důlků, připraveni okamžitě se rozprchnout anebo se vrhnout po míčku, když zakotvil v jejich „kambě". Na jeho povel, když zvedl míč, se ostatní museli zastavit a očekávat, kdo bude — jestli bude — trefen. Pak se podle určitých pravidel přidělovala „kořata" čili kamínky do příslušných důlků; kdo jich měl nejvíc, ten prohrál. Přirozeně, kdo „s nervama nevydržel", ten zazmatkoval, a když se po vhazování všichni s křikem rozutekli, začal utíkat i ten, kdo neměl, a než se vrátil k míčku, byli ostatní bůhvíkde. To se stávalo spíše děvčatům a zlobení a smíchu bylo přitom dost.

Ale zvláště „zabubnovávačka" skýtala mnohá povyražení, protože náš dvorek a síň poskytovaly mnohé kouty a skrývačky. „Žmukalo" a zabubnovávalo se u stěny u vrátek, takže

když třeba „žmukala" Jiřina a odříkala předepsanou formuli (ale myslím, že se počítalo jen do desíti), končící slovy: „přede mnou a za mnou nikdo nesmí být, a kdo bude, ten to bude mít" — a když zdárně zabubnovala všechny účastníky hry, zbýval jí k nalezení jen Míla. Toho hledala zvlášť obezřele a se vzrůstajícím napětím, a když na ni konečně zpoza šeré síně vybafl, měla z toho málem „duševní ouraz". S jekotem následoval úprk, co jí nohy stačily, a už od záchodu křičela „bum, bum Míla", zatímco on — známý běžec — ji několika skoky dohnal a předehnal; Jiřina zoufale křičela „ne, ne", ale Míla ji už nechal za sebou a oba křičeli: „Bumbum Jiřina!" „Bumbum Míla!" — a oba, schváceni smíchem, svíjeli se u vrátek ...

Někdy k takovým hrám přišli kluci Tauchmanovi nebo Jindra Šnáblů, který byl starý asi jako Sláva; pokud vím, účastnil se „volejbalu"; a když byla pořádána „taneční zábava" v jedné místnosti po Šnáblových, přišli Bureš s Janečkem, takže Jarmila, Jiřina a Věra Antošová neměly o společnost nouzi. Tančilo se při starém gramofonu na péro.

Za krásných letních večerů onoho bohem požehnaného roku 1934 (tak pravil Kabala), kdy se už šeřilo a já byl k svému největšímu vzteku odvolán na kutě, oni se sesedali k sobě blíž a pokračovali v zábavě. Moje lůžko bylo na kanapi u pootevřeného okna a mohl jsem zahlédnout jejich siluety a zaslechnout útržky jejich hovoru a výbuchy tlumeného smíchu.

Ale pak z půdního okénka vykoukla hlava Martičky, která jasným hláskem vydala toto kategorické prohlášení:

„Jarmilo, Jiřino, Franto, — maminka vám vzkazuje, že máte jít o-kam-ži-tě domů!"

Načež po všeobecném repotu hovor zvolna utichal a sešlost mladých se zvolna rozešla.

Pak zazvonil zvonec a pohádky byl konec.

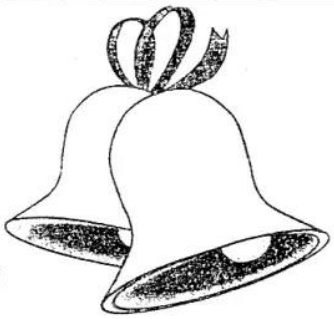
A temný ztichlý dvorek se uzavřel do vlastních vzpomínek ...

KB
KOMERČNÍ BANKA a. s.

Expozitura
Nový Bydžov

Dukelská 1131
telefon: (0448) 52 03 54
fax: (0448) 227 50

přejeme všem svým klientům a občanům příjemné prožití vánočních svátků, mnoho pracovních i životních úspěchů a radosti v nadcházejícím roce 1999, v posledním roce tohoto tisíciletí.

PF 1999

PRACOVNÍCI EXPOZITURY NOVÝ BYDŽOV
SE TĚŠÍ NA VAŠI NÁVŠTĚVU V ROCE 1999.

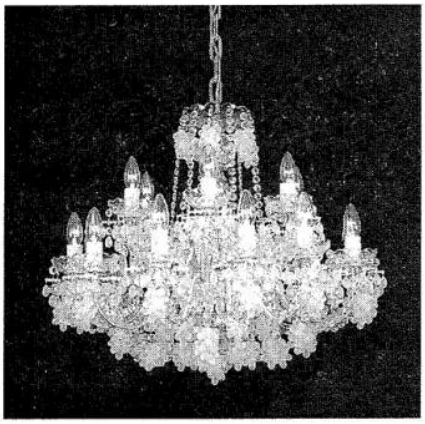
SKLÁRNY BYDŽOV, a. s.

504 01 Nový Bydžov
CZECH REPUBLIC

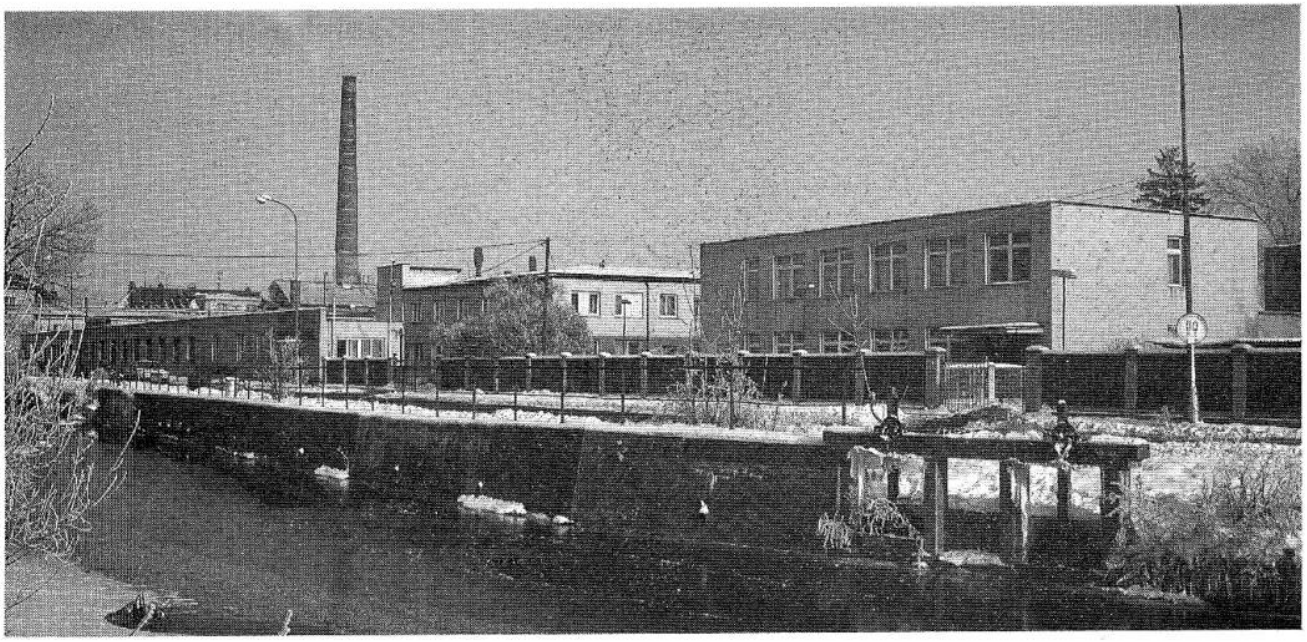
SKLÁRNY BYDŽOV, a. s.

patří k největším výrobcům svítidel a broušených lustrových ověsů v České republice. Bohatá tradice a vytříbenost kvalitní ruční práce získává poptávku ve všech zemích světa.

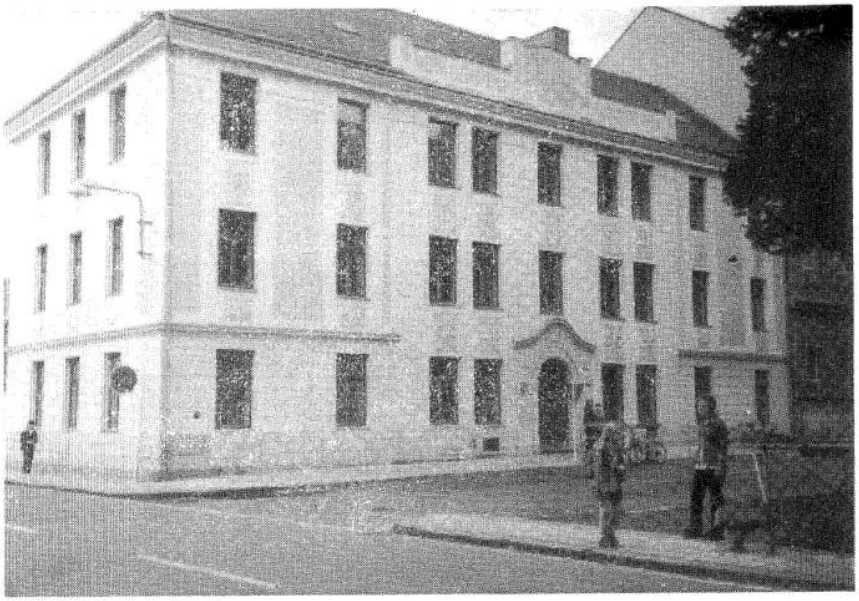

- Ověsová svítidla
- Broušené lustrové ověsy a dílce
- Lepené skleněné figurky
- Broušené skleněné lahve

Tel.: 0448/520 302

Fax: 0448/521 367

Rekonstruovaná budova Základní umělecké školy *Foto A. Vojta*

Příjemné Vánoce a mnoho úspěchů v novém roce přeje

Redakce

Naši matriky

NAROZENÍ

20. 8. **Václav Karel,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 889

18. 9. **Michaela Absolonová,**
N. Bydžov, V. K. Klicpery 559

21. 9. **Pavlína Hafová,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 895

26. 9. **Zuzana Antošová,**
Nový Bydžov, U plovárny 1415

29. 9. **Lukáš Suchánek,**
N. Bydžov, č. Skochovice 138

8. 10. **David Krám,**
Nový Bydžov, č. Vysočany 23

14. 10. **Natálie Hromádková,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 889

26. 10. **Josef Šmíd,**
N. Bydžov, Dr. F. L. Riegra 1586

7. 11. **Anežka Turková,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 889

8. 11. **Nikita Tóthová,**
N. Bydžov, Ig. Herrmanna 307

11. 11. **Jan Svěcený,**
Nový Bydžov, K. V. Raise 193

13. 11. **Nikolas Rafael,**
Nový Bydžov, Husova 1175

17. 11. **Martin Lejsek,**
Nový Bydžov, č. Chudonice, Revoluční 189

*

VE ZPRAVODAJI č. 3 bylo chybně uvedeno příjmení u narozeného dítěte: o m l o u v á m e s e — správně:

24. 5. **Martin Vojtíšek,**
Nový Bydžov, č. Vysočany 44

SŇATKY

11. 9. **Jiří Vojtěch,**
Nový Bydžov, č. Chudonice, Revoluční 59
Dana Kořínková,
Nový Bydžov, Nová 1933

19. 9. **Vladislav Havelka,**
Starý Bydžov 160
Pavlína Vaníčková,
N. Bydžov, Jungmannova 1487

19. 9. **Jaroslav Jansa,**
Nový Bydžov, č. Chudonice, Na Přelízce 121
Dagmar Vávrová,
Městec Králové, Na Bánské 822

19. 9. **Martin Schovánek,**
Nový Bydžov, č. Vysočany 17
Iveta Vopršálková,
Jaroměř, J. Šímy 775

25. 9. **Karel Hejný,**
Městec Králové, Na Houseníku 326
Marie Horčicová,
Nový Bydžov, č. Vysočany 30

26. 9. **Jiří Košťák,**
Jičín, Fügnerova 203
Petra Bordeová,
Nový Bydžov, Julia Fučíka 840

26. 9. **Martin Rygl,**
Nový Bydžov, Merendní 1878
Sylvie Doležalová,
Nechanice, Školská 369

3. 10. **Daniel Kučera,**
Nový Bydžov, Dukelská 1134
Zdeňka Donátová,
Nový Bydžov, č. Zábědov 102

3. 10. **Jiří Kmínek,**
Ohnišťany 29
Pavlína Kubištová,
Nový Bydžov, Jablonského 520

31. 10. **Milan Demeter,**
Nový Bydžov, Dukelská 603
Renáta Šťastná,
Smidary, č. Červeněves 12

13. 11. **Ing. Petr Pospíšil,**
Nový Bydžov, Julia Fučíka 769
Mgr. Hana Kurajová,
Přerov,
Bří Hovorkových 2735/13

20. 11. **Jan Kroupar,**
Nový Bydžov, Dr. J. Ezopa 1804
Drahomíra Kovářová,
Tuchoměřice, V uličce 200

ZLATÉ SVATBY OSLAVILI:

25. 7.
JAROSLAV A JAROSLAVA TICHÝCH,
Nový Bydžov, U jatek 966

28. 9.
MIROSLAV A MARKÉTA JINDRÁČKOVI,
Nový Bydžov, Osecká 737

23. 10.
JOSEF A MARIE MACNEROVI,
Nový Bydžov, Karla IV. 88

ÚMRTÍ

19. 9. **Ing. Jaroslav Provazník,** 71 let
N. Bydžov, Dr. A. Dvořáka 463

27. 9. **Božena Beranová,** 75 let
Nový Bydžov, č. Chudonice, Fügnerova 82

6. 10. **Bedřicha Žaloudková,** 84 let
Nový Bydžov, K. V. Raise 179

8. 10. **Oldřich Libánský,** 78 let
N. Bydžov, č. Nová Skřeněř 5

8. 10. **Růžena Vondrušková,** 80 let
Nový Bydžov, Turkova 1269

18. 10. **Karel Štěpán,** 28 let
Nový Bydžov, č. Skochovice 76

19. 10. **František Šoukal,** 83 let
N. Bydžov, č. Stará Skřeněř 48

23. 10. **Milada Linková,** 73 let
Nový Bydžov, č. Chudonice, Fügnerova 9

1. 11. **Růžena Šimáková,** 86 let
N. Bydžov, Jos. Jungmanna 1578

19. 11. **Josef Macháček,** 52 let
Nový Bydžov, č. Zábědov 85

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městský úřad v Novém Bydžově pravidelně jednou za dva měsíce. Odpovědný redaktor Jaroslav Prokop.

Adresa redakce: Městský úřad, 504 01 Nový Bydžov, tel. **520 310.**

Tiskne V. & A. Janata, s.r.o, Nový Bydžov.

Náklad 1000 výtisků. Mimobydžovským zájemcům zasíláme časopis poštou.

Cena dvojčísla 12,— Kč.

Uzávěrka příštího čísla 10. února 1999.